Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

10 год выданьня.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).

ТЭЛЕФОНЫ: Галоўнага—№ 478. Рэдактара—№ 769.

Сакратар прымае [illegible]

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: [illegible]

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: [illegible]

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ: [illegible]

КОШТ НУМАРУ 5 кап.

ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА.

№ 216 (2705) Субота, 21-га верасьня 1929 г.

БУДАЎНІЦТВА САЦЫЯЛІЗМУ І СУПЯРЭЧНАСЬЦІ РОСТУ

ДАКЛАД ТАВ. МОЛАТАВА НА ПЕРШАЙ МАСКОЎСКАЙ АБЛАСНОЙ ПАРТКАНФЭРЭНЦЫІ 14-га ВЕРАСЬНЯ 1929 Г.

МІЖНАРОДНАЕ СТАНОВІШЧА І АСНОЎНЫЯ СУСЬВЕТНЫЯ СУПЯРЭЧНАСЬЦІ.

Капіталістычны сьвет і СССР.

Таварышы! Я глыбока ня буду закранаць гаспадарчых спраў, бо пытаньне аб асноўных пэрспэктывах пралетарскай рэвалюцыі ваўсёды заставалася ў цэнтры нашай увагі. Ва ўмовах крызісу сусьветнага капіталізму, які ўсё абвастраецца, гэта пытаньне набывае асаблівае значэньне. Будаўніцтва сацыялізму ў СССР адбываецца ў такі пэрыяд, калі капіталістычны сьвет усё больш хістаецца, калі ў ім усё больш растуць і абвастраюцца руйнуючыя яго супярэчнасьці.

У сувязі з гэтым мы павінны зьвярнуць асаблівую ўвагу на наступныя указаньні ў рэзалюцыі 10-га пленуму Выканаўчага Камітэту Камуністычнага Інтэрнацыяналу, а менавіта: „Ня гледзячы на жорсткую барацьбу ўнутры імпэрыялістычнага лягеру, асноўныя сусьветныя супярэчнасьці паміж капіталістычным сьветам і СССР, як паміж дзьвюма прынцыпова супроцілеглымі гаспадарча-палітычнымі сыстэмамі, усё больш абвастраюцца. Напады імпэрыялістаў на СССР зьяўляюцца галоўнай небясьпекаю. Нам ўважна канстатаваць не толькі факт абвастрэньня асноўных супярэчнасьцяў у сучасным сусьветным разьвіцьці. Нам важна ўяўляць сабе тое, як-жа ў спраўднасьці складаюцца суадносіны паміж капіталістычным сьветам і СССР, якая прапорцыя ў суадносінах гэтых сіл. Нам важна, што ў тэхніка-эканамічных адносінах СССР далёка адстаў ад перадавых капіталістычных краін. Нашы сілы, паколькі справа ідзе аб тэхніцы і наяўных эканамічных рэсурсаў, значна слабей таго, што мае капіталістычны сьвет, і нават некаторыя паасобныя краіны. Аднак, калі мы глянем назад, то з упэўненасьцю можам сказаць, што суадносіны сіл паміж капіталістычным сьветам і СССР з часу Кастрычнікавага перавароту зьмяніліся і зьмяняюцца далей у нашу карысьць. Як-бы ні было, аднак, гэткая тэндэнцыя зусім відавочна, а гэта набывае вялізарнае значэньне ня толькі для рабочай клясы Савецкага Саюзу, але і для ўсяго міжнароднага пралетарыяту. Трэба памятаць і аб тым, што гэты факт пачынаюць усё больш усьведамляць і пануючыя клясы імпэрыялістычных краін. Адгэтуль імкненьне перашкодзіць сацыялістычнаму будаўніцтву, адгэтуль новыя атакі супроць нас на міжнароднай арэне, адгэтуль усё большая і большая небясьпека новай інтэрвэнцыі імпэрыялістаў супроць СССР. Толькі ў гэтым асьвятленьні можна правільна зразумець тыя факты ў галіне міжнародных адносін, якія ў сучасны момант прыцягваюць да сябе ўвагу рабочых і наогул працоўных СССР.

Канфлікт на УК чыгунцы і ўзаемаадносіны Англіі і СССР.

Сюды адносяцца, ўрапей ва ўсё, падзеі на Далёкім Усходзе. Я маю на ўвазе захоп УК чыгункі і далейшае разьвіцьцё савецка-кітайскага канфлікту. Захоп УК чыгункі, які адбыўся 10-га чэрвеня, зьяўляецца ня толькі разбойным актам, але і простай правакацыяй вайны. Пад яўна выдуманай прычынай барацьбы «з камуністычнай прапагандай» кітайскія імпэрыя- [illegible]

[illegible] ва, якою нанкінцы хочуць падмяніць дадзеную імі раней згоду на назначэньне савецкага кіраўніка і яго намесьніка. Вядома, што гэткія, з дазволу сказаць «манэўры» нанкінскага ўраду толькі б'юць па яго аўтарытэту.

Такім чынам, прыходзіцца сьцьвердзіць, што гэта палітыка Нанкіна і Мукдэна ні ў якой меры не ўтварае нават элемэнтарных прадпасылак для [illegible]

піць у новую стадыю (як вядома, партыя Макданальда ў прадвыбарчай кампаніі дала абяцаньне безадкладнага прызнаньня СССР). Аднак, прышоўшы да ўлады, ён таксама заняўся своеасаблівымі „манэўрамі“. У друку апублікаваны дакументы, якімі за апошні пэрыяд абмяняліся ўрады СССР і Англіі. З іх мы бачылі, як ангельскі міністр замежных спраў спрабаваў, з прычыны абгаварэньня працэдуры перамоваў, яшчэ да прызнаньня СССР распачаць перамовы па сутнасьці спрэчных пытаньняў. Гэткім шляхам пан Гендэрсон хацеў, відавочна, паказаць, што ён даб'ецца ад бальшавікоў такіх уступак, якіх ня здолеў дабіцца кансэрватыўны ўрад. У даным выпадку пан Гендэрсон выступаў ня толькі як прадстаўнік ангельскай буржуазеі, але і як прадстаўнік усяго варожага СССР імпэрыялістычнага сьвету. Відавочна, пан Гендэрсон, жадаючы аказацца наперадзе буржуазных урадаў па часьці націску на СССР, рашыў папрабаваць дамагчыся такіх уступак ад СССР цаною аднаўленьня з ім дыплёматычных зносін, якіх да гэтага часу не ўдавалася дамагчыся ніводнай імпэрыялістычнай дзяржаве. Толькі гэтым можна тлумачыць тыя бязглуздыя „манэўры“, якія робіць за апошнія часы пан Гендэрсон. Яго запрашэньне дзеля абгаварэньня „найбольш хуткай працэдуры“ перамоваў, якое ён пасьля, пры спатканьні з тав. Даўгалеўскім, спрабаваў падмяніць перамовамі па сутнасьці спрэчных пытаньняў, можа быць зразумела толькі ў гэтай сувязі. Канешне, калі-б пан Гендэрсон дабіўся хоць частковага посьпеху ў гэтых адносінах, ён быў-бы гэроем усяго імпэрыялістычнага сьвету. Але ў тым і справа, што гэта надзея падобна ўсяго толькі на мыльны пузыр. Толькі зараз кіруючыя колы Англіі як быццам усьвядомілі бясплённасьць гэтых мараў і мы маем ужо новую прапанову аб перамовах выключна па фармальных пытаньнях працэдуры. Гэта ня значыць, што ўсё іншае адпадае.

Гэта ня значыць, што на нашым шляху ня ставяцца падводныя камяні. Адно зразумела, што наша лінія ў пытаньні аб узаемаадносінах з Англіяй застаецца ранейшаю: толькі пасьля аднаўленьня нармальных дыплёматычных адносін могуць быць распачаты перамовы па сутнасьці спрэчных пытаньняў. На гэтай пазіцыі мы стаялі і раней на гэтай аснове мы сыстэматычна ўзмацняем да гэтага часу наша міжнароднае становішча і спадзяемся, што будзем узмацняць яго далей, ня гледзячы на „манэўры“ ангельскай і ўсёй сусьветнай буржуазеі. Той факт, што першы ўрад рабочай партыі ў 1924 годзе прызнаў СССР бяз усякіх папярэдніх умоў, а сучасны ўрад таго-ж Макданальда, не зважаючы на яго ранейшую пазіцыю, яшчэ да аднаўленьня дыплёматычных адносін пачаў праводзіць палітыку ўсялякага націску на СССР, навочна гаворыць аб абвастрэньні асноўных сусьветных супярэчнасьцяў паміж капіталістычным сьветам і СССР. Выкрываць палітыку ўсіх і ўсякіх імпэрыялістаў, усямерна пры гэтым растлумачваючы рабочым і ўсім працоўным прынцыповую лінію пралетарскай дзяржавы ў адносіне капіталістычных дзяржаў, было і застаецца важнейшай нашай задачай. Барацьба вакол аднаўленьня зносін паміж Англіяй і Савецкім Саюзам толькі дапаможа нам выкрыць перад масамі сапраўдны буржуазны характар палітыкі рабочай партыі, як зараз выяўляецца ў самай яскравай форме там, дзе справа датычыцца абароны інтарэсаў капіталу, абароны інтарэсаў буржуазеі, абароны іх пазіцый. Лінія сапраўдна-рэвалюцыйнай пралетарскай міжнароднай палітыкі робіцца ўсё больш зразумелай і больш блізкай масам працоўных, а ў гэтым наша галоўнейшая міжнародная задача.

Канфлікт на Ўсходзе і барацьба вакол перамоў СССР з Англіяй (Захад), зьяўляюцца тымі пунктамі міжнароднай палітыкі, якія знаходзяць свой яскравы адбітак у абвастрэньні ўзаемаадносін паміж капіталістычным сьветам і СССР. У сваю чаргу гэта абвастрэньне грунтуецца на характары разьвіцьця капіталістычнага сьвету, з аднаго боку і СССР—з другога.

Аб „раўнавазе“ Паўночна-Амэрыканскіх Злучаных Штатаў і „адносінах“ да СССР.

Перайду зараз—на прыкладзе Паўночна-Амэрыканскіх Злучаных Штатаў—да характарыстыкі разьвіцьця ПАЗШ—наймагутнейшай і паўнапраўнай капіталістычнай краіны. Аналіз эканамічнага разьвіцьця гэтай краіны мае асабліва важнае значэньне. У сувязі з гэтым мне прыдзецца спыніцца на адной кніжцы, якая вышла ў маі месяцы ў Паўночна-Амэрыканскіх Злучаных Штатах. Я маю на ўвазе справаздачу ўрадавага камітэту, на чале якога стаіць Вэрдэрс Гувэр, цяперашні прэзыдэнт ПАЗШ. Гэты камітэт, у які ўваходзілі, апроч В. Гувэра, такія выдатныя амэрыканскія дзеячы, як Оўэн Юнг (аўтар вядомага «пляну Юнга»), Юльян Грын (старшыня амэрыканскай фэдэрацыі працы), буйнейшыя банкіры, прафэсары, адвакаты і інш., выдаў двохтомныя досьледы пад загалоўкам—„Апошнія зьмены ў эканоміцы ПАЗШ“. Гэтыя досьледы даюць апісаньні эканамічнага разьвіцьця ПАЗШ за пэрыяд з 1922 да пачатку 1929 году і, прымаючы пад увагу вялікую кампэтэнтнасьць аўтара ў справах амэрыканскай эканомікі, заслугоўваюць неадкладнага перакладу на расійскую мову. Пры ўсіх сур'ёзных недахопах кніжкі, якая зьяўляецца лішнім прадуктам буржуазнай творчасьці, у ёй шмат важных матар'ялаў і яна зьмяшчае ня мала навучальнага. У далейшым я спынюся на асноўным вывадзе гэтай кніжкі. Спачатку, аднак, пазнаёмлю вас у некалькіх словах са зьместам пададзеных у ёй двух лінатыпных табліц. У гэтых табліцах даецца агляд эканамічнага становішча 17 буйнейшых краін за гады 1919-21 (першая табліца) і за гады з 1922-27 (другая табліца). У ліку 17 краін, на чале якіх паўстаўлены ПАЗШ, ёсьць усе важнейшыя капіталістычныя дзяржавы, а менавіта: Англія, Францыя, Нямеччына, Італія, Японія, Кітай, Індыя і г. д. У табліцах адведзена месца і для „Расіі“, зразумела, у апошняй графе. У гэтых табліцах дадзены ў зусім кароткіх выразах характарыстыкі эканамічнага становішча пералічаных краін па асобных гадох і нават па паўгодзьдзях (амаль усёй зямной кулі).

Тут і аб СССР («Расія»). У першай табліцы, у адпаведных графах для кожнага году (1919, 1920, 1921), каротка і выразна зазначана — «дэпрэсія». У наступныя гады малюнак зьмяняецца, а менавіта: 1922 год—„дэпрэсія“, „ажыўленьне“; 1923 год—„ажыўленьне“, „зьніжэньне“; 1924 год—„дэпрэсія“, „ажыўленьне“, 1925 год—„росквіт», „зьніжэньне“; 1926 год—„росквіт“; 1927 год—„росквіт“. З тых-жа табліц відаць, што толькі ў адносіне двух краін — Канады і Аўстраліі—для 1926-27 году таксама безагаворачна паказана „росквіт“.

Ня шкодзіць пры гэтым адзначыць, што за апошні час у адносінах Паўночна-Амэрыканскіх Злучаных Штатаў у гэтых табліцах паведамляецца наступнае: 1925 год — „росквіт“; 1926 год—„росквіт“, „невялікае зьніжэньне“; 1927 год „умераная сьціснутасьць“. Такім чынам, шаноўны камітэт пана Гувэра і кампаніі сьведчыць у сваім досьледзе, што ў 1926-1927 гадох у СССР пачаўся „росквіт“ („простэрысі“), чым не маглі пахваліцца хоць-бы тыя-ж ПАЗШ.

У адносінах шэрагу іншых краін зазначаецца за тыя-ж гады проста надэпрэсія, часам нават у працягу доўгага шэрагу гадоў. Паказаныя вышэй „бессароньнія“ сьведчаньні Гувэраўскага камітэту аб „простэрысі“ ў СССР мы ня можам не адзначыць з пэўным здавальненьнем, паколькі гэта гавораць правадары варожай нам імпэрыялістычнай дзяржавы. Ня шкодзіць таксама параўнаць гэтыя сьведчаньні нашых ворагаў з лямантам правых аб „дэградацыі“. Але хопіць пра гэта.

Пераходжу да асноўнага вываду, які робіць камітэт Гувэра ў сваёй кароткай справаздачы, зьмешчанай у пачатку кніжкі. „Хоць мы перажылі пэрыяд—чытаем мы ў справаздачы—вялікай эканамічнай актыўнасьці і прамысловай вытворчасьці і дасягнулі такой ступені эканамічнага росквіту, які павінен быць вельмі высока ацэнен, калі ўлічыць рэарганізацыю ва ўсіх галінах эканамічнага жыцьця..., але мы ня можам захаваць нашы эканамічныя перавагі ці поўнасьцю разьлічваць на рэалізацыю нашай эканамічнай будучыні, калі мы ня ўявім сьвядома прынцыпу раўнавагі і ня будзем мастацкі ўжываць яго ва ўсіх эканамічных адносінах“. Далей там гаворыцца наступнае: „Наша складаная і заблытаная эканамічная машына можа вытвараць, але для таго, каб яна вытварала бязупынна, яе неабходна падтрымліваць у раўнавазе. У працягу апошніх некалькі гадоў раўнавага падтрымлівалася зусім добра. Мы нятрацілі дарэмна рабочых гадзін у забастоўках або лёкаўтах. Аж да нядаўняга часу мы не адцягвалі зьберажэньняў з вытворчых вобласьцяў дзяржавы. Паміж эканамічнымі сіламі была раўнавага—ня поўная раўнавага, але такая ступень раўнавагі, якая давала магчымасьць складанай машыне вытвараць і сачыць за нашымі народамі... Здавалася-б, што мы можам ісьці наперад з узрастаючай актыўнасьцю. Але мы можам гэта рабіць толькі ў тым выпадку, калі мы перавысім тэхніку раўнавагі. Камітэт дапушчае, што „мастацкая работа эканамістаў, інжынэраў і статыстыкаў, што падрыхтоўвалі досьлед, на якім мы грунтуем факты і тлумачэньні, выкладзеныя ў гэтай кароткай справаздачы, будзе спрыяць такой тэхніцы“.

Трэба было больш падрабязна спыніцца на пададзеных разважаньнях, але тут прыдзецца абмежавацца толькі галоўным—спыніцца на разважаньнях аб „раўнавазе“. Гэтыя разважаньні аб „раўнавазе“, аб „прынцыпе раўнавагі“, аб „тэхніцы раўнавагі“ заслугоўваюць вялікай увагі. Камітэт банкіраў, буржуазных прафэсароў і палітыкаў імпэрыялістаў вельмі пераканаўча даводзіць, што ў сучасных умовах нельга захаваць эканамічнае разьвіцьцё ў Паўночна-Амэрыканскіх Злучаных Штатаў, калі ня будзе сьвядома праводзіцца і мастацкі ўжывацца ва ўсіх эканамічных адносінах „прынцып раўнавагі“. Яшчэ больш цікава тое, якім чынам камітэт падыходзіць да задачы практычнага правядзеньня гэтага „прынцыпу раўнавагі“. Аказваецца, што нібы та ўся справа ў тым, каб разьвіць „тэхніку раўнавагі“. Камітэт спадзяецца, што «мастацкая работа эканамістаў, інжынэраў і статыстыкаў якія працавалі над складаньнем матар'ялаў і заключэньняў да справаздачы камітэту, будзе спрыяць такой тэхніцы». Такім чынам, камітэт выказвае надзею, што эканамісты, інжынэры і статыстыкі ПАЗШ настолькі распрацуюць патрэбную амэрыканскаму капіталізму «тэхніку раўнавагі», што ПАЗШ змогуць і далей ісьці па шляху капіталістычнага „прастэрысі“ („росквіт“). Але ня трудна заўважыць, што ў туманных сказах аб „тэхніцы раўнавагі“ паны амэрыканскія банкіры, капіталісты і буржуазныя палітыкі спрабуюць толькі схаваць сваю трывогу за лёс амэрыканскага капіталізму.

Але дасягненьне эканамічнай раўнавагі для капіталізму і фінансавага капіталу не супакойвае. Нездарма памянёная справаздача канчаецца ў вельмі мірным тоне. Мары аб эканамічнай раўнавазе пры капіталізьме ня могуць не разьлятацца пры першым сутыканьні з жыцьцём. Урэшце, гэта—мары аб «арганізаваным капіталізьме», якога на сьвеце ня было і быць ня можа. Безнадзейнае блытаньне банкіраў і буржуазных палітыкаў вакол пытаньня аб „эканамічнай раўнавазе“ толькі падкрэсьлівае, што капіталізм сябе зжыў, што ёсьць толькі адзін выхад да рэальнага ажыцьцяўленьня м а р а ў аб «раўнавазе“: нізрынуцьцё капіталізму і пераход да плянавай сацыялістычнай гаспадаркі. Мары аб выпрацоўцы пляну „тэхнікі раўнавагі“ ёсьць нішто іншае, як пустая ілюзія наконт плянавай гаспадаркі ў умовах капіталістычнай анархіі, якая ўсё больш абвастрае супярэчнасьці паміж узрастаючымі вытворчымі сіламі і буржуазнай грамадой, якая асуджае масы на ўсё большае пагоршаньне матар'яльных і іншых умоў іх жыцьця. Той факт, што СССР ужо ня першы год пасьпяхова праводзіць намечаныя ім эканамічныя пляны, і што зараз мы перайшлі да ажыцьцяўленьня пяцігодкі, ня можа не ўзмацняць у пануючых буржуазных клясах імкненьня ауладаць капіталістычнай стыхіяй, «арганізаваць» капіталістычную анархію. Вывады камітэту амаль з поўнай супярэчнасьцю і выразнай бездапаможнасьцю лішні раз паказваюць бясьсільле капіталізму ажыцьцёвіць „прынцып раўнавагі“. Гэтыя натугі паноў Гувэраў, О. Юнга, Грына і інш. з выключнай яскравасьцю сьведчаць аб тым, што капіталістычны сьвет усё больш заблытваецца ў сваіх супярэчнасьцях, што крызіс капіталізму ўсё больш паглыбляецца, што капіталізм ня можа знайсьці выхаду і ўсё шчыльней падходзіць да моманту свайго поўнага краху. І стварaецца гэта якраз у той момант, калі краіна, якая будуе сацыялізм — СССР,—пераможна адраджаецца на аснове ўзмацненьня плянавага сацыялістычнага будаўніцтва. Справаздача гувэраўскага камітэту зусім навочна пацьвярджае гэты асноўны вывад, які грунтуецца на марксыцка-ленінскім аналізе разьвіцьця капіталізму.

Рост супярэчнасьцяў у сыстэме капіталізму за апошнія гады ідзе асабліва шпаркім тэмпам. Абвастрэньне ў сучасны пэрыяд клясавых супярэчнасьцяў у капітаўістычным сьвеце адбываецца ў такой ступені, калі належыць канстатаваць нарастаньне новага рэвалюцыйнага ўздыму ў рабочым руху капіталістычных краін, а таксама калёніях, дзе сьпеюць сілы рэвалюцыйна-вызваленчай барацьбы супроць імпэрыялізму. Аб гэтым амаль з поўнай выразнасьцю сказаў апошні пленум Выканкому Камінтэрну.

Далей тав. Молатаў спыняецца на пытаньні аб росьце клясавых супярэчнасьцяў у буржуазных краінах. Ён гаворыць аб пагоршаньні эканамічнага становішча рабочай клясы і аб росьце супраціўленьня рабочых наступу капіталу, у тым ліку і ў калёніях. Канкрэтнымі прыкладамі дакладчык ілюструе думку аб тым, што новы рэвалюцыйны ўздым рабочага руху мае сапраўдны міжнародны характар. Пасьля тав. Молатаў пераходзіць да ацэнкі ролі сацыял-дэмакратыі.

Аб ролі сацыял-дэмакратыі.

У гэтых умовах сацыял-дэмакратыя пераходзіць усё больш адкрыта на бок імпэрыялізму. Гэта цалкам пацьвярджаецца прыходам да ўлады партыі 2-га Інтэрнацыяналу ў Нямеччыне і Англіі. Ня гледзячы на тое, што нямецкая сацыял-дэмакратыя мае ў парляманце толькі каля аднэй трэці мандатаў, а ангельская рабочая партыя—менш паловы, вось ужо другі год як у Нямеччыне існуе ўрад, на чале якога стаяць сацыял-дэмакраты з Мюльлерам, а ў Англіі буржуазныя партыі, якія маюць парляманцкую большасьць, дапускаюць існаваньне „рабочага“ ўраду на чале з Макданальдам. Мабыць буржуазея мае ўсе падставы davяраць такім партыям, як сацыял-дэмакратыя ў Нямеччыне, як рабочая партыя ў Англіі. Буржуазеі выгадна ў даны момант стаць да мас такім чынам, каб яе твар выглядаў „рабочым“, «дэмакратычным», «пацыфісцкім». Буржуазея не баіцца «сацыялізму» паноў Мюльлераў. Яна не баіцца „рабочай улады“ паноў Макданальдаў. Затое ёй патрэбны пацыфісцкі пыл, які пускаецца гэтымі панамі ў вочы рабочых і ўсіх працоўных сваіх краін. За апошні час павялічылася колькасьць пацыфісцкіх праэктаў. Такім чынам, яны спрабуюць прыкрыць новую імпэрыялістычную вайну і інтэрвэнцыю супроць СССР, якая падтрымліваецца за кулісамі. Найбольш стараецца ўрад Францыі на чале з панам Брыянам. Яго праэкт наконт Злучаных Штатаў Эўропы, відаць, мае мэтай перагнаць пацыфісцкую праграму сацыял-імпэрыялістаў, якія стаяць на чале ўрадаў Нямеччыны і Англіі. На справе праэкт Брыяна ўяўляе сабой імпэрыялістычную праграму самай магутнай у Эўропе капіталістычнай краіны, якая імкнецца адмежавацца ад паўночна-амэрыканскай канкурэнцыі і, у яшчэ большай меры, імкнецца да ўтварэньня адзінага фронту імпэрыялістаў Эўропы супроць СССР.

Аднак, вынікі Гаагі досыць яскрава гавораць, наколькі імпэрыялісты няздольны вырашаць супярэчнасьці ў сваім асяродку. Гаагская канфэрэнцыя, якая займалася разглядам так званага пляну Юнга, зьяўляецца тыповым прыкладам натугі імпэрыялістаў разьвязаць супярэчнасьці капіталістычнага разьвіцьця, што ўвесь час паглыбляюцца. Амаль кожны з урадаў, якія прымалі ўдзел у перамовах, паказваюць вынікі Гаагі, як свае перамогі. Асабліва вялікі шум быў узьняты вакол «перамогі» Сноўдэна, якая вырвала Англіі сваім націскам на іншыя краіны 36 мільёнаў марак дадатковых пляцяжоў. Сноўдэн і ўрад Макданальда заслужылі вялікай ухвалы з боку ўсёй ангельскай буржуазеі за гэты „посьпех“ у Гаазе. Міністр фінансаў «рабочага» ўраду сапраўды пастараўся для сваёй буржуазеі. Асабліва-ж гэтай «перамогай» задаволен сэнат, бо яна ня можа не пацягнуць за сабой новых і сапраўды значных цяжкасьцяў для ўраду Макданальда. Нездарма „Тан“ зазначае на тое, што Англія рызыкуе стварыць сур'ёзныя нявыгоды ў палітыцы Вялікабрытаніі, калі атмасфэра ўтвораная Сноўдэнам, прывядзе да падрыву ангельска-францускае згоды. «Перамога» Сноўдэна ў Гаазе ня можа ня весьці да некаторай перагрупоўкі ў імпэрыялістычным лягэры і яшчэ лішні раз падкрэсьлівае ўсю няўстойлівасьць узаемаадносін паміж імпэрыялістычнымі дзяржавамі ў пан-Эўропе, не гаворачы ўжо аб іх узаемаадносінах з-неэўрапэйскім капіталістычным сьветам. Магчыма, што вынікі „перамогі“ ўраду Макданальда ў Гаазе зазьвіняць у кішэнях лёнданскіх банкіраў, але гэта «перамога“ ў кожным выпадку ня створыць умоў нават для нязначнага палепшаньня становішча рабочых.

Партыі другога Інтэрнацыяналу, якія стаяць ля ўлады ў Англіі і Нямеччыне, нічога ня робяць для палепшаньня становішча рабочых мас. Разам з тым, буржуазія скарыстоўвае іх шляхам прыцягненьня ўраду для далейшага паходу на рабочую клясу і для пашырэньня фашысцкіх мэтадаў барацьбы супроць рабочых. Прыкладам такога падыходу зьяўляецца пагоршаньне законаў аб страхаваньні беспрацоўных, якое праводзіцца зараз у Нямечынне сацыял-дэмакратычным міністрам працы Віссэлем. З другога боку, некалькі раней сацыял-дэмакратычны паліцэй-прэзыдэнт Бэрліну Цэргібэль у майскія дні правёў прыкладную, нават з пункту погляду фашыстаў, расправу з рабочымі. Сацыял-дэмакратыя шпарка ідзе па шляху фашызацыі. Нават у Аўстрыі так званая „левая“ сацыял-дэмакратыя на справе знаходзіцца ў саюзе з фашыстамі. У той момант, калі фашысты сьпешна рыхтуюцца да перавароту, „левыя“ сацыял-дэмакраты, на чале з Баўэрам, не знаходзяць нічога лепшага, як займацца балбатнёй аб „абодвабаковым разброеньні“ рабочых і фашыстаў. Апошнія скарыстоўваюць гэту балбатню як выгодную для сябе адстаўку, і праводзяць далейшае ўзброеньне. Такая палітыка сацыял-дэмакратыі, якая расчышчае дарогу фашысцкаму перавароту, ня можа ня выклікаць усё большага абурэньня рабочых мас. Поўны крах сацыял-дэмакратычнай палітыкі выяўляецца зараз з урастаючай шпаркасьцю.

Далей тав. Молатаў дае характарыстыку становішча ў Камінтэрне і ў яго асобных сэкцыях і гэтым заканчвае першую частку дакладу, прысьвечаную пытаньнем міжнароднага становішча.

УНУТРАНАЕ СТАНОВІШЧА І НАШЫ ЗАДАЧЫ

Пэрспэктывы будаўніцтва і тэхнічная база.

Зараз своечасова напомніць тое, што казаў Ленін на XI-м зьезьдзе партыі аб тагочасным становішчы і пэрспэктывах сацыялістычнага будаўніцтва СССР. Тады Ленін так акрэсьліваў нашу задачу: „Унікаць канфлікту з сялянскай масай, з радавым сялянствам і пачаць пасоўвацца наперад нязьмерна павольней, чымся да гэтага часу, але затое так, што сапраўды будзе рухацца ўся маса з намі. Тады паскораньне ўсяго руху ў свой час „настане такое, аб якім мы зараз і марыць ня можам“.

Сапраўды, у першыя гады НЭП'у гаспадарка СССР, калі яе ўзяць у цэлым, аднаўлялася марудна. Асабліва тут трэба мець на ўвазе вёску, дзе і зараз мы яшчэ не дасягнулі нават даваенных разьмераў прадукцыі, напрыклад, па зернавых культурах. Але зараз ужо можна сказаць, што мы пачынаем лічыць такую паласу разьвіцьця савецкай гаспадаркі, пра якую Ленін казаў у канцы пададзенай мною вытрымкі, калі рух наперад пачынае набываць такі тэмп, аб якім мы і марыць не маглі ў 1922 г.

Канешне, мы яшчэ толькі пачынаем—ня больш, чым толькі пачынаем,—уступаць у гэты пэрыяд. Аб гэтым сьведчыць наш пераход да сацыялістычнай рэканстурукцыі ўсёй народнай гаспадаркі і ў далейшым перад намі адкрываюцца тыя пэрспэктывы, аб якіх у часе XI-га зьезду, водлуг слоў Леніна, мы не маглі яшчэ і марыць.

Далей дакладчык дае кароткую характарыстыку зьмен пяцігодкі ў бок далейшага пашырэньня, якія вызначыліся ў апошнія месяцы.

Цікава далей адзначыць, што ў ацэнцы нашага гаспадарчага разьвіцьця ў буржуазным лягеры пачынаюць выяўляцца новыя ноткі. Вось, напрыклад, як ацэньвае журналіст буйнай буржуазнай газэты „Бэрлінэр Тагеблят“ (ад 12 чэрвеня) нашу пяцігодку: «Гэта найвялікшы і ў шмат якіх адносінах самы сучасны эканамічны экспэрымэнт; ён ня толькі першы, але самы арыгінальны. Бедная старая Эўропа! Калі экспэрымэнт удасца толькі на ¾, тады ня прыдзецца сумнявацца ў канчатковай перамозе. Гэта была-б перамога сацыялістычнага мэтаду, дасягнутая сіламі маладога, здольнага народу».

Вы бачыце, што ўсе прасякнуты вялікай трывогай за тое, што „бедная старая Эўропа“ застанецца ў хвасьце, калі пяцігодка ўдасца хоць-бы толькі на ¾. І гэта гаворыцца ў той момант, калі мы пачынаем сьмела шагаць наперадзе нашых пяцігадовых пляноў.

На пяцігодцы ўцалку я спыняцца ня буду. Лічу патрэбным у сувязі з гэтым закрануць толькі адно пытаньне. Мы памятаем, што асноўнай гаспадарчай праграмай партыі і савецкай улады Ленін у свой час лічыў плян электрафікацыі, так званы плян Гоэльро (бязумоўна, у пяцігодцы праблема электрыфікацыі зьяўляецца асноўным момантам). Зараз важна адзначыць, што пяцігадовы плян прадугледжвае ня простае выкананьне таго, у свой час прынятага, пляну электрыфікацыі. Пяцігодкай прадугледжана пабудаваць да апошняга яе году ня 30, як было вызначана плянам Гоэльро, а 40 раёнавых электрастанцый, агульнай магутнасьцю іх ня ў 1.750 кілёват, а ад 2½ да 3-х мі-

(ПРАЦЯГ ГЛЯДЗІ НА 2-й СТАР.).

БУДАЎНІЦТВА САЦЫЯЛІЗМУ І СУПЯРЭЧНАСЬЦІ РОСТУ

Даклад тав. Молатава на першай Маскоўскай абласной партканфэрэнцыі 14-га верасьня 1929 г.*)

...ынаў кілёват. Калі мне давялося ўспамянуць аб досьледзе эканомікі Паўночна-Амэрыканскіх Злучаных Штатаў, то ня менш важна зазначыць, што два томы прац ЦСУ, якія вышлі па пытаньнях так званага энэрга-балянсу, набываюць асаблівае значэньне сярод усіх прац па пяцігадоваму пляну. Я маю на ўвазе выданьне пад рэдакцыяй тав. И. Сьміта два выпускі надзвычайна важных прац, якімі кіраваў інжынэр-эканаміст, тав. В. І. Вэйц, а менавіта: а) Пабудаваньне і работа моцнага апарату, энэргэтычны і апалавы балянс і б) „Рацыяналізацыя прамысловай энэргетыкі СССР". У дзьвюх гэтых вялізарных кнігах ідзе досьлед важнейшага для гаспадарчага разьвіцьця СССР пытаньня аб энэрга-ўзброенасьці нашай прамысловасьці. З параўнаньня зьмешчаных тут даных з матар'яламі пяцігадовага пляну відаць, што, у параўнаньні з 1925 г. канца пяцігодкі (1932-33 г.) скарыстаньне мэханічнай і электрычнай энэргіі прамысловасьцю ў нас расьце, прыкладна, у 3 з пал. разы, пры гэтым каэфіцыент (прамысловасьці) электрафікацыі павысіцца з 48 да 82 проц. Асабліва гэта важна адзначыць, што так званая энэрга-ўзброенасьць рабочага на вытворчасьці за той жа пэрыяд узрасьце ў 2 з пал. разы і цікава параўнаць, наколькі павялічваецца энэрга-ўзброенасьць рабочага ў нашай краіне, у параўнаньні, напрыклад, з Паўночна-Амэрыканскімі Злучанымі Штатамі, самай передавой у гэтых адносінах краінай. Выяўляецца, што нават у канцы пяцігодкі энэрга-ўзброенасьць савецкага рабочага будзе ніжэй энэрга-ўзброенасьці амэрыканскага рабочага ў 1925 г. Аднак, калі за 1926-27 г. энэрга-ўзброенасьць амэрыканскага рабочага узрасла на 20,5 проц., г. зн. крыху больш, чымся на 10 проц. за год, дык сярэдні штогадовы прырост энэрга-ўзброенасьці на аднаго савецкага рабочага будзе дасягаць прыкладна, 36 проц.

Вось гэта і значыць, што ў самым асноўным для разьвіцьця гаспадаркі — у справе яе энэрга-ўзброенасьці — мы сапраўды будзем даганяць нават гэткую перадавую па тэхніцы краіну, як Паўночна Амэрыканскія Злучаныя Штаты. У пытаньні аб ажыцьцяўленьні лёзунгу «дагнаць і перагнаць» капіталістычныя краіны мы за апошнія часы зрабілі яшчэ адзін вельмі вялікі крок. Рашэньне аб пераходзе на бесьперапынную вытворчасьць набывае ў гэтых адносінах вялізарнае значэньне. Гэта мерапрыемства дае СССР вялікую перавагу ў справе паскарэньня гаспадарчага разьвіцьця, утвараючы для разьвіцьця нашай прамысловасьці гэткія спрыяючыя ўмовы, якіх капіталістычныя краіны ня маюць і мець ня могуць.

Далей тав. Молатаў спыняецца на наступных пытаньнях: аб зьніжэньні сабекошту і аб прадукцыйнасьці працы; аб ходзе сацыялістычнага спаборніцтва; нарэшце, на мерапрыемствах, накіраваных да ўпарадкаваньня кіраўніцтва вытворчасьцю.

Пераходзячы да пытаньняў сельскае гаспадаркі, дакладчык прыводзіць шэраг даных, якія характарызуюць шпаркі рост аграмаджанага сэктару, асабліва калгасаў.

— Якія буйныя зьмены ў разьвіцьці сельскае гаспадаркі ўносяць апошнія посьпехі саўгаснага і калгаснага будаўніцтва,— гаворыць далей тав. Молатаў, можна зараз бачыць нават з шэрагу заяў прадстаўнікоў буржуазнага сьвету, якія мелі магчымасьць азнаёміцца з фактамі. Прывяду некалькі вытрымак з дзьвюх замежных газэт па гэтаму пытаньню: напярэд прывяду цытату з карэспандэнцыі з Масквы пана М. Арксона, надрукаваную 24-га жніўня ў амэрыканскай газэце „Чыкага Дэйлі Ньюс". Пан Арксон піша: „Сьвет прывык атрымоўваць з Савецкай Расіі зьвесткі, якія зьбіваюць з панталыку. Але [illegible] га становішча Савецкага Саюзу". Так гаворыць карэспандэнт аднэй з буйнейшых буржуазных газэт Амэрыкі.

А вось, што піша аб калектывізацыі карэспандэнт „Дэйлі Ньюс Геральд"—цэнтральны орган ангельскай рабочай партыі. Гэты карэспандэнт, пан Л. Фарбман, піша ў „Дэйлі Геральд" ад 29-га жніўня наступнае: «Пасьля некалькіх дзён я сам ужо здолеў адрозьніваць калгасныя палі ад індывідуальных—і ня толькі таму, што першыя выяўляюць бязупынную масу складаючы з маленькіх вучасткаў зямлі, перарэзаных межамі, а галоўнае таму, што яны (калгасныя палі) лепш апрацаваны, пасевы на іх ураджайныя і што яны наогул выглядам сваім адрозьніваюцца ад звычайных сялянскіх палёў".

Кажучы аб становішчы ў вёсцы, трэба з асаблівай увагай адносіцца да факту абвастрэньня клясавай барацьбы ў сучасны момант. Рост саўгасаў выклікае магутнае супраціўленьне кулацтва.

У раёне шырокай калектывізацыі гэта абвастрэньне часамі даходзіць да вельмі вострых форм барацьбы. Кулацтва спрабуе ўсякімі застрашваньнямі, правакацыямі перашкодзіць калгаснаму будаўніцтву, падарваць аўтарытэт партыі і савецкай улады,— адным словам, пакруціць кола назад. Але нічога з гэтага ня выходзіць. Супраціўленьне капіталістычных элемэнтаў павінна толькі ўзмацніць нашу энэргію ў справе сацыялістычнай перабудовы вёскі. За апошні час адзначаецца ў шэрагу раёнаў значнае ажыўленьне стачачнага руху батракоў. І што яны, як гэта адзначалася ў газэтах, некатарыя масы і прафсаюзныя арганізацыі ня толькі стаяць у баку, але і адмаўляюцца дапамагаць бастуючым батракам (Аранбург). Але ў большасьці выпадкаў прафсаюзныя арганізацыі ў вёсцы ўжо пачынаюць блізка падыходзіць да батрацтва. З другога боку, мы маем некаторыя посьпехі ў справе арганізацыі беднаты. Вынікі агляду груп беднаты ў канцы мінулага году паказалі значны рост гэтых груп—праўда, у некаторых выпадках, напрыклад, у Разані, у гэтым годзе мы маем горшае. Але дырэктывы 15-партканфэрэнцыі да рашучага палепшаньня справы арганізацыі беднаты партыя мае па справе ажыцьцёвіць. Палепшаньне арганізацыі пралетарскіх і паўпралетарскіх элемэнтаў вёскі мае для нас у даны момант асабліва важнае значэньне. Але мы павінны памятаць аб тым, што пакуль прамысловыя рабочыя за плугі ня возьмуцца, ня возьмуцца за практычнае падтрыманьне справы калектывізацыі вёскі, нічога моцнага, нічога сапраўды надзейнага, нічога сапраўды сацыялістычнага ў будаўніцтве калгасаў, якія ахапілі-б шырокія бядняцка-серадняцкія масы—ня будзе. Гэта падтрыманьне рабочых даецца ў самых разнастайных формах партыйнымі арганізацыямі, прафсаюзамі камандыраванымі на правядзеньне асобных кампаній у вёсцы рабочымі і г. д. Але ўсяго гэтага недастаткова. Трэба шукаць новых форм і ўдзелу прамысловых рабочых у калектывізацыі сялянскай гаспадаркі. Некаторыя навіны ў гэтай галіне за апошні час ёсьць. Сюды, памойму, адносяцца такія акты, як дагаворы па загатоўцы сельскагаспадарчых прадуктаў, утвораныя Маскоўскім Саюзам Спажывецкіх Таварыстваў (рабочай каапэрацыяй) з с.-г. каапэрацыяй Сярэдняй Волгі, Паўночнага Каўказу і Украіны. Праўда, гэты вопыт яшчэ вельмі недасканалы, але важны ўжо той факт, што некалькі дзесяткаў заводаў і фабрык Маскоўскай губэрні пачынаюць непасрэдна зьвязвацца з асобнымі сялянскімі раёнамі, напрыклад, на Волзе. Сюды-ж адносіцца ўтварэньне згоды паміж партыйнымі арганізацыямі Сярэдняй Азіі і Казахстану, з аднаго боку, і Маскоўскай, Ленінградзкай і Іванаўскай абласнымі арганізацыямі—з другога,—аб дапамозе і садзейнічаньні прамысловых арганізацый тэкстыльных раёнаў у разьвіцьці сацыялістычнай рэканструкцыі Сярэдняй Азіі. [illegible] гаспадаркі гэтых [illegible]

Аб харчовым пытаньні і аб зарплаце.

Цяпер трэба спыніцца на становішчы харчовых загатовак. [illegible] 80 мілі-ёнаў [illegible] Гэтымі днямі ЦК ухваліў спэцыяльную пастанову, у якой зазначана [illegible] хлебазагатовак [illegible] арганізацыям, як Маскоўская, Ніжагародзкая, Іванаўская, Ленінградзкая і Заходняя. [illegible] Увядзеньне заборных кніжак аказалася зусім правільным мерапрыемствам [illegible] годам. Для адной Масквы за ліпень-жнівень-верасень гэта эканомія будзе звыш 9.000.000 пуд. У сучасны момант [illegible] палепшаньне [illegible] рабочым [illegible]: мяса, масла, яек, малака. Відавочна, і тут [illegible] забясьпечаньне імі рабочых.

Пытаньне аб зарплаце.

За бягучы гаспадарчы год намінальная зарплата павялічылася на 11 проц., замест 7 проц., якія меркаваліся, рэальная-ж зарплата павялічылася на 2-3 проц. [illegible] таго, былі зроблены значныя асыгнаваньні (да 142 мільёнаў руб.) на жыльлёвае будаўніцтва. Бюджэт сацыяльнага страхаваньня павялічыўся на 177 мільёнаў руб. [illegible] падвышэньня вытворчасьці працы.

Аб кадрах.

Зараз пераходжу да праблемы кадраў. Чымся бліжэй мы падыходзім да гэтага пытаньня, тым хутчэй выкрываецца супярэчнасьць паміж нашымі патрэбамі і фактычным становішчам справы ў гэтай галіне. Ленін вучыў адносіцца з асаблівай увагай да справы выкарыстаньня старых тэхнічных і наогул культурных сіл. Ён вучыў таксама таму, каб камуністы падходзілі да іх працы з належнай крытыкай і праверкай. Зараз гэтыя паказаньні Леніна набываюць асаблівае значэньне. Грандыёзныя задачы рэканструкцыі гаспадаркі, ажыцьцяўленьне якіх ня можа не адбывацца ў даны момант, пры значным абвастрэньні клясавай барацьбы, барацьбы буржуазна-капіталістычных элемэнтаў супроць пралетарыяту, патрабуюць самага сур'ёзнага палепшаньня нашага дзяржапарату, перамаганьня шматлікіх элемэнтаў бюракратызму і шырокага прасоўваньня на працу ў дзяржорганы новых кадраў з рабочае клясы, у прыватнасьці, таварышоў, якія скончылі савецкія школы і ВНУ. Засьмечанасьць дзяржапарату чужымі пралетарыяту элемэнтамі прымусіла партыю распачаць сацыяльную чыстку дзяржапарату. Ня буду спыняцца падрабязна на гэтым пытаньні. Недахопы распачатай у гэтай галіне працы відавочны. Пастанова ЦК, якая адбылася нядаўна, зазначае на тое, што чыстка дзяржапарату павінна стаць справай усёй партыі, прафсаюзаў, рабочае клясы. У гэтай-жа пастанове зазначаецца на тое, што ў правядзеньні чысткі нельга раскідацца, што трэба на бліжэйшыя часы спыніцца толькі на абмежаванай колькасьці вучасткаў. Толькі пры гэтых умовах удасца як належыць правесьці гэту так патрэбную нам працу. Наконт асаблівай патрэбы гэтай чысткі можна было-б прывесьці шмат ілюстрацый, але я абмяжуюся толькі аднэй. У сувязі з гэтым вынікі чысткі апарату Акадэміі Навук у Ленінградзе павінны зьвярнуць на сябе вялікую ўвагу. Тут з 459 правераных было зьнята з працы 78 чалавек. У ліку зьнятых з Акадэміі Навук ня мала „махровых" прадстаўнікоў былой царскай манархіі, „былых людзей". Сярод навуковых працаўнікоў, якія зараз зьняты за няпрыгоднасьцю іх, ва „ўдалай дзейнасьці" дзеля савецкай улады знаходзяцца гэткія асобы, як камэргер двара Мікалая II—Н. С. Фоль, былы губарнатар, былы дырэктар агульнага дэпартаманту міністэрства ўнутраных спраў Шымхевіч, які быў прысуджаны савецкай уладай да растрэлу за шантаж, які прымаў удзел у 1922 годзе ў сіёнісцкай контр-рэвалюцыйнай тэрарыстычнай арганізацыі, Вержбіцкі, былы граф, гофмэйстр двару Мікалая II, і асабісты сэкратар Александры Фёдараўны—Я. М. Растоўцаў, дачка былога міністра ўнутраных спраў, былы асабісты сэкратар архіяпіскапа, які перайшоў на працу ў Акадэмію Навук са службы ў патрыярха Ціхона і г. д., і г. д. Вучоным сэкратаром бібліатэкі Акадэміі Навук быў нейкі Мархільтон, які з усіх твораў Леніна чуў толькі аб „Капітале". Вось якімі элемэнтамі засьмечаны быў апарат Акадэміі Навук.

Трэба дадаць да гэтага, што камісія, якая рабіла чыстку, з другога боку сьцьвярджае, што тыя, якія скончылі савецкія ВНУ і школы, скарыстоўваліся ў Акадэміі Навук у якасьці прыбіральніц, намесьнікаў швайцара, кур'ераў і г. д. Мы нядаўна сьвяткавалі юбілей Акадэміі Навук. Але мы толькі зараз убачылі, з каго складаецца Акадэмія Навук. Так абстаіць справа з аднэй з важнейшых устаноў, апарат якой да апошняга часу падбіраўся, відавочна, ня з пункту погляду інтарэсаў савецкай улады. Мы павінны будзем з мятлой у руках заглянуць і яшчэ ў многія, занядбайныя ў сэнсе савецкага кантролю, куты нашага дзяржапарату.

Пры разглядзе пытаньня аб дзяржапараце ніяк нельга забываць і аб шкодніцтве з боку некаторых буржуазных спэцыялістаў, незамірыма варожых савецкай уладзе. Шахцінская справа была прыкладным вурокам для ўсіх нас, а асабліва для камуністаў-гаспадарнікаў, але гэты вурок да гэтага часу далёка ня ўсімі нашымі таварышамі сур'ёзна прадуманы. Між тым шкодніцтва ў нашым апараце мы выкрываем за апошнія часы на новых і новых вучастках.

Нядаўна было апублікавана паведамленьне АДПУ аб выкрыцьці шкодніцтва ў НК Шляхаў Зносін, а таксама ў залата-прамысловасьці і плятына-прамысловасьці. Контр-рэвалюцыйныя шкодніцкія арганізацыі былі выкрыты за апошнія часы і ў іншых галінах гаспадаркі. Нават у вайсковай прамысловасьці на працягу шэрагу гадоў працавала шайка белагвардзейцаў-падрыўнікаў з асяродзьдзя старых інжынэраў і генэралаў. Усё гэта гаворыць аб тым, што клясавая пільнасьць і дбайнасьць нашых працаўнікоў у шмат якіх выпадках яшчэ зусім невыстарчальныя". Між тым клясавы вораг у выглядзе рэшткі старых гаспадароў і некаторых буржуазных спэцыялістаў, якія няздольны парваць з мінулым, вельмі жывучы. Расстраляны нядаўна стары служака капіталу, былы намесьнік міністра гандлю і прамысловасьці ў урадзе Керанскага Пальчынскі, шчыра заявіў пры допыце АДПУ: «Я прызнаю, што мая палітычная пляцформа дзейнасьці і дысцыпліны за час існаваньня савецкай улады была яўна антыбальшавіцкай, а калі лічыць, што савецкая ўлада і дыктатура пралетарыяту, адно і тое-ж, дык і антысавецкай». У гэтым ганебным паказаньні пан Пальчынскі проста заяўляе ня толькі аб прынцыповай нязгодзе з савецкаю ўладаю, але і аб тым, што яго „дзейнасьць і выступленьне за час існаваньня савецкай улады былі яўна антыбальшавіцкімі і антысавецкімі „Між тым, гэты незамірымы вораг працоўных адыгрываў некаторы час відную ролю ў навукова-тэхнічнай радзе ВСНГ і быў адзін час старшынёю клюбу горных дзеячоў, выкарыстоўваючы, відавочна, гэты „клюб" для сваёй контр-рэвалюцыйнай работы.

З другога боку нам ня менш патрэбна ўпартая палітычная праца сярод масы старых кадраў. Асноўная маса гэтых кадраў працуе ў вогуле лёяльна для савецкай дзяржавы. Нашай задачай зьяўляецца дыфэрэнцыраваць сярод старых тэхнічных кадраў усё, каб выдзеліць з іх: а) актыўных, сьвядомых прыхільнікаў будаўніцтва—гэта будзе пакуль што меншасьць у гэтым асяродзьдзі; б) для плённай працы большасьці тэхнікаў і інжынэраў, якія лёяльна адносяцца да савецкай улады, хоць частка з іх і зараз яшчэ не рассталася з буржуазнай ідэалёгіяй, якая падтрымлівае адмоўныя настроі ў адносінах да сацыялістычнага будаўніцтва, бязьлітасна караць сабатажнікаў і шкоднікаў, якія спрабуюць працягваць падрыўную працу ў гаспадарчых установах. Відную ролю ў гэтай справе хацела адыграць спэцыяльна ўтвораная па ініцыятыве беспартыйных інжынэраў і вучоных арганізацыя тэхнічных сіл Варнітсо. Аднак, яна выявілася настолькі маложыцьцёвай, што зараз мала хто можа сказаць, ці існуе яна на справе, ці толькі лічыцца ў сьпісу дабраахвотных арганізацый. У кожным разе прафсаюзы павінны яшчэ ў большай меры, чымся да гэтага часу, пасунуць наперад справу савецкай арганізацыі тэхнічных сіл, з захоўваньнем паказанага дэфэрэнцыраванага падыходу да гэтых кадраў.

Пытаньне аб адносінах да старых тэхнічных кадраў і наогул пытаньне аб адносінах да інтэлігенцыі зараз набыло новую вострасьць. Асаблівая важнасьць гэтага пытаньня зьвязана з клясавымі зрухамі ў краіне. Абвастрэньне барацьбы з сацыялістычным і капіталістычным элемэнтамі патрабуе ад тэхнічных кадраў і ад інтэлігенцыі цалкам большай яснасьці іх грамадзкай пазіцыі.

Дыфэрэнцыяцыя сярод інтэлігенцыі, у прыватнасьці, у асяродзьдзі яе старых кадраў, узмацняецца.

За апошні час гэта знаходзіць адбітак у шэрагу новых, заслугоўваючых увагі, фактаў. Так, у літаратурных колах пачалася барацьба вакол пытаньня аб дапусьцімасьці для савецкіх пісьменьнікаў друкавацца ў замежных белагвардзейскіх выданьнях, чаго яшчэ нядаўна не назіралася. Зьмешчаная пісьменьнікам Б. Пільняком у эміграцкім бэрлінскім выданьні аповесьць „Красное Дерево" выклікала сярод пралетарскіх літаратараў цэлую буру пратэстаў.

У сувязі з гэтым пытаньнем—аб дапусьцімасьці для савецкага пісьменьніка друкавацца ў эміграцкіх выданьнях,—пачынае распаўсюджвацца думка аб утварэньні новых пісьменьніцкіх арганізацый. Здаецца, урэшце,-зьявілася на сьвет фэдэрацыя савецкіх пісьменьнікаў, якая фармальна ўзьнікла амаль два гады таму назад. Можна толькі пажадаць, каб на барацьбе з антысавецкімі выступленьнямі, прасякнуты буржуазнай ідэалёгіяй пісьменьнікаў, сапраўды па савецку пачалі выхоўвацца нашы пісьменьніцкія кадры.

Нельга не адзначыць яшчэ аднаго зьявішча ў інтэлігенцкім асяродку. Сярод паасобных яго прадстаўнікоў, асабліва сярод працуючых над пытаньнямі сельскай гаспадаркі, зараз можна сустрэць адкрытыя выступленьні супроць палітыкі партыі і савецкай улады пад прыкрыцьцем заяў аб салідарнасьці з „правым ухілам". У нашых савецкіх органах і ВУЗ'ах ёсьць „дзеячы", якія спрабуюць праводзіць варожыя нашай лініі палітычныя тэндэнцыі, прыкрываючыся спасыланьнем на пляцформу правага ўхілу. Гэтыя людзі не разумеюць, што палітыка ЎсеКП(б) не сумяшчаецца з абаронай права-ўхілісцкай ідэалёгіі. Яны не разумеюць, што наша партыя вядзе незамірымую барацьбу з усялякімі тэндэнцыямі з права-ўхілісцкай ідэалёгіяй, бо гэта ідэалёгія, урэшце, зьяўляецца нічым іншым, як ідэалёгіяй адраджэньня капіталізму. Гэтыя людзі, мабыць, не разумеюць, што, паказваючы сябе адкрытымі прыхільнікамі „праваўхілісцкай" ідэалёгіі, прапаведваньне якой несумясьціма з прыналежнасьцю да кампартыі, яны на справе ўскрываюць сваё дробнабуржуазнае нутро. На гэтым прыкладзе відаць, што ўсякае змазваньне барацьбы з правай небясьпекай зьяўляецца на справе паслугаю меншавікам і эсэрам, якія спрабуюць узьняць галаву

Прыведзеныя прыклады павінны прымусіць нас усімі спосабамі ўзмацніць барацьбу з меншавіцка-эсэраўскімі ўплывамі ў рабоце нашых дзяржорганаў. За апошні час меншавіцка-эсэраўскія ўплывы, якія адбіваюць сабою націск кулака, нэпмана і буржуазнай інтэлігенцыі ў нашым дзяржапараце, пачалі больш яскрава выкрывацца. Гэта зьяўляецца ў вынікў ўсё таго-ж абвастрэньня барацьбы сацыялістычных і капіталістычных элемэнтаў. Адбіваецца-ж гэты націск нават у такой галіне, як наша статыстыка Вось пара прыкладаў у тым сэнсе.

Для вызначэньня нашага хлебазагатоўчага пляну нам неабходна пэўнае налічча—статыстычная база—высокай ці дробнай сялянскай гаспадаркі, перш усяго ў яе зернавой частцы. Аднак, сур'ёзнай навукова-статыстычнай базы ў нас у гэтай галіне да гэтага часу няма. Адпаведныя статыстычныя работы ў шэрагу выпадкаў праводзіліся такім чынам, што на справе нібы „бесстаронькія" лічбы нярэдка падганяліся пад буржуазна-кулацкія палітычныя вывады аўтара гэтых работ. У сувязі з гэтым пэўная частка працы нашай дзяржстастыстыкі зьяўляецца ў гэтых адносінах зусім беспадстаўнай.

Між тым, калі фармальна аднесьціся да гэтай статыстыкі і не крытычна абапірацца на вывады некаторых спэцаў, дык выходзіць, што сёлета мы павінны былі-б не павялічваць, а скарачаць—у параўнаньні з мінулым годам—наш плян хлебазагатовак. На шчасьце, наш бальшавіцкі вопыт у барацьбе з буржуазнымі ўплывамі ва ўсіх іх праявах, а таксама і наогул пасьпяховы ход хлебазагатовак даюць нам магчымасьць адкідаць у бок падтасаваныя пад буржуазную палітыку лічбы і на падставе вучоту шэрагу бясспрэчна ўстаноўленых момантаў у разьвіцьці вёскі, а таксама вопыту партыйных і іншых арганізацый і самой практыкі хлебазагатовак вырашаць пытаньні хлебазагатоўчага пляну наперакор асноўным вывадам буржуазна-кулацкіх ідэалёгаў, якія ёсьць у цэнтры і на мясцох. З гэтага мы павінны зрабіць некаторыя практычныя вывады ў адносіне ня толькі некаторых статыстычных органаў.

Другі прыклад—з зарплатай. Меншавіцкія ўплывы ў пытаньнях аб ацэнцы зьмен у зарплаце рабочых СССР да гэтага часу яшчэ моцныя. Апошні час у розных органах, якія вядуць статыстыку зьмен зарплаты, панавала выразна меншавіцкая тэндэнцыя даводзіць, што быццам у бягучым годзе рэальная зарплата савецкіх рабочых зьнізілася. Ня гледзячы на тое, што гэтыя недарэчныя вывады зусім супярэчылі жыцьцю, знаходзіліся таварышы, якія былі схільны не крытычна пасылаць грубыя сказы ў гэтым-жа духу. Між тым, каб паказаць усю недарэчнасьць гэтых меншавіцкіх вывадаў, досыць канстатаваць адзін той факт, што пытаньні зарплаты не зьяўляюцца ў сучасны момант вострымі пытаньнямі ў рабочым асяродку, і што сярод рабочых, як правіла, ня чуваць галасоў аб зьніжэньні рэальнай зарплаты. І гэта ня гледзячы на тое, што ў нас разгортваецца ўсё шырэй і глыбей пралетарская самакрытыка. Зрабіўшы элемэнтарную праверку адпаведных даных, ЦК у асобнай пастанове канстатаваў хоць і ня поўнае выкананьне заданьня аб павялічэньні рэальнай зарплаты, і, у кожным выпадку, павышэньне яе ня менш, чымся на 2-3 проц. Гэта праверка і аналіз фактаў, як і заўсёды, зьяўляюцца лепшым выкрыцьцём усіх і ўсякіх меншавіцкіх паклёпаў на нашу партыю і на савецкую ўладу. Прыведзеныя прыклады ў кірунку работы некаторых статыстычных органаў павінны напомніць нам абавязковасьць для камуніста крытычнага падыходу да лічбаў і наогул да даных і да матар'ялаў, якія даюць нам буржуазныя спэцыялісты і тыя, хто цягнецца ў іх хвасьце.

Гэтыя прыклады, разам з тым, ілюструюць тую праблему ўтварэньня сваіх кадраў—кадраў пралетарскіх чырвоных спэцыялістаў, якая паўстала перад намі ва ўвесь свой рост. Недахват кадраў спэцыялістаў для вырашэньня задач сацыялістычнага будаўніцтва, якія хутка разгортваюцца, мы адчуваем на кожным кроку. Нездарма ў апошні час ідзе мабілізацыя камуністаў для розных галін практычнага будаўніцтва.

У заключэньне па пытаньні аб праблеме кадраў т. Молатаў высоўвае наступныя задачы: а) чыстка дзяржорганаў, (б) сьмелае вылучэньне новых пралетарскіх кадраў, в) узмоцненая праца над выхаваньнем маладых кадраў, а таксама ўсямернае павышэньне кваліфікацыі цяперашніх работнікаў-практыкаў і г) аб самакрытыцы і лініі партыі.

Што датычыцца ўнутранага жыцьця партыі, дык тут у цэнтры ўвагі павінна быць пастаўлена пытаньне аб разгортваньні лёзунгаў самакрытыкі на практыцы. Гэты лёзунг стаў асноўным у справе мабілізацыі мас для барацьбы з бюракратызмам, для барацьбы з бюракратычнымі скажэньнямі і ў практыцы нашых дзяржаўных, гаспадарчых, каапэрацыйных, прафэсыянальных, а таксама і самых партыйных органаў. Сама чыстка партыі, якую мы зараз праводзім, зьяўляецца, урэшце, таксама адным з прыкладаў практычнага правядзеньня лёзунгу самакрытыкі.

Аб чыстцы партыі.

І тут стан справы ня зусім здавальняючы. Трэба зьвярнуць увагу на той факт, што процант вычышчаных у савецкіх ячэйках менш, чымся ва ўсіх іншых і ў прыватнасьці, у рабочых ячэйках. Трэба праверыць ці не недастаткова зварачваецца ўвага арганізацый да праверкі ячэек у дзяржапараце. У кожным выпадку трэба ўзмацніць барацьбу з такімі мэтадамі чысткі, якія ня ўлічваюць у належнай меры патрэбы самага шырокага прыцягненьня рабочых, у тым ліку і беспартыйных, да праверкі нашых партыйных шэрагаў.

Пасьля гэтага дакладчык пераходзіць да пытаньня аб разгортваньні лёзунгу самакрытыкі. „Спачатку гэты лёзунг,—гаворыць тав. Молатаў,—быў завостран пераважна ў адносіне гаспадарчых органаў. Сьледам за гаспадарчымі органамі пад лёзунгам самакрытыкі з асаблівай энэргіяй пачалася праверка работы прафсаюзаў». Асаблівасьцю апошняга пэрыяду зьяўляецца разгортваньне лёзунгу самакрытыкі на практыцы ў адносіне самых партыйных арганізацый. Як ніколі, лёунг самакрытыкі ўжываюць зараз нашы арганізацыі. Досыць зазначыць на прыклады з Баку і Ленінградам. Агонь бальшавіцкай самакрытыкі б'е тут новым струменем у рабоце партыйных арганізацый. Але пры гэтым трэба ўлічыць і розьніцу паміж Баку і Ленінградам. У Баку мы маем прыклад няправільных адносін партыйнага кіраўніцтва да лёзунгу самакрытыкі. Ранейшыя кіраўнікі Азэрбайджанскай арганізацыі на словах таксама прызнавалі патрэбу разгортваньня самакрытыкі, але на справе мала ішлі гэтаму насустрач. Менавіта ў гэтым знайшло свой адбітак адставаньне кіраўніцтва Азтрэсту ў актыўнасьці рабочых мас і самой партыйнай арганізацыі. У выніку неразуменьня значэньня лёзунгу самакрытыкі ў даных умовах старое бакінскае кіраўніцтва абанкроцілася. Пры самым актыўным падтрыманьні партыйных мас ЦК павінен быў абнавіць гэтае партыйнае кіраўніцтва. Зараз. пры актыўным падтрыманьні рабочых, партыйная арганізацыя ў Азэрбэйджане ўсё больш аб'ядноўваецца на падставе правядзеньня асноўных задач партыі.

У Ленінградзе мы маем іншае становішча. Галоўнай адзнакай Ленінграду ад Баку зьяўляецца тое, што адказ на рашучы абстрэл недахопаў работы, распачаты цэнтральным органам нашай партыі „Праўдой", партыйнае кіраўніцтва ў Ленінградзе ня толькі адкрыта прыслала выкрытыя ў арганізацыі недахопы, але і рашуча стала на чале практычнага правядзеньня самакрытыкі ў Ленінградзе. Ленінградзкі абласны камітэт прызнаў, што „за апошні час у арганізацыі назіралася некаторае паслабленьне самакрытыкі". І разам з тым, абласны камітэт зьвярнуўся да арганізацый з заклікам „мацней выкрываць свае недахопы, рашучым чынам ліквідаваць бюракратызм ва ўсіх нашых органах і ўстановах, шырэй і хутчэй прасоўваць кадры пралетарыяту на кіруючую работу". Ажыцьцяўленьне гэтага лёзунгу забясьпечыць палепшаньне работы савецкіх, прафэсыйных і партыйных органаў і яшчэ больш шырокае і масавае падтрыманьне гэтай работы з боку рабочых. Мы можам канстатаваць, што ленінградзкія бальшавікі, на чале з іх кіруючым цэнтрам, правільна падышлі да выкананьня сваіх новых задач. Трэба, каб за добрым пачаткам сьледам ішло далейшае разгортваньне самакрытыкі на практыцы, якое забясьпечыла-б яшчэ больш шырокі ўдзел рабочых у справе ўзмацненьня мясцовых органаў дзяржапарату, узьняцьця вытворчасьці і павышэньня працоўнай дысцыпліны на фабрыках і заводах і, разам з тым, узмацненьне самой партыйнай арганізацыі. Усё гэта зьяўляецца патрэбнай прадпасылкай сапраўды пасьлядоўнай, сапраўды пралетарскай, сапраўды бальшавіцкай барацьбы з апартуністычнымі скажэньнямі лініі партыі на практыцы. Наколькі шырока і часта сустракаюцца гэтыя апартуністычныя скажэньні лініі партыі ў практыцы работы нашых органаў, лёгка паказаць на шэрагу прыкладаў. Тут я спынюся на двух такога сэнсу прыкладах. Тав. Молатаў падае прыклад выразна апартуністычнага скажэньня лініі партыі пры правядзеньні с.-г. падатку, якое выявілася ў недавучоце аб'ектаў абкладаньня і недаабкладаньня кулацкай вярхушкі вёскі, а затым пераходзіць да другога прыкладу.

А вось і другі прыклад у напрамку скажэньня партыйнай лініі на практыцы. Мне прыдзецца расказаць аб адным абураючым факце з практыкі калгаснага будаўніцтва. Сёньня да мяне прышоў тав. Флораў, студэнт Цяміразеўскай с.-г. акадэміі, які правёў 3 з паловаю м-цы на летняй практыцы ў адным калгасе. Вось якімі фактамі давялося т. Флораву пазнаёміцца на месцы. У калгасе „Чырвоны мэліаратар", дзе ён працаваў улетку, ёсьць 8 з пал. тысяч гэктараў, прычым з іх 3 тысячы гэктараў—пад пасевам. Калгас „Чырвоны мэліаратар» існуе 5 гадоў; з вясны гэтага году поруч з ім існуе яшчэ 5 калгасаў, прычым яны лічацца ў Ніжа-Волскім краі ўзорнымі. Старшыня калгасу „Чырвоны мэліаратар", нейкі Панасенка, за „ўзорную працу" нават уведзен у склад членоў ЦВК і усесаюзнай нараду калгасаў. На справе-ж гэты калгас апынуўся ва ўладзе кулацкай групы: у ліку іх знаходзілася 6 былых уласьнікаў, адзін буйны земляўласьнік, 7 кулакоў, адзін былы абшарнік, адзін былы кіраўнік у абшарніка, адзін былы ўраднік. Сам старшыня гэтага калгасу—Панасенка—выхадзец з левых эсэраў і ў 1918 г. у часе новаэсэраўскага паўстаньня быў арыштаваны ў Вялікім тэатры разам са сваёй фракцыяй левых эсэраў. Відаць, ад сваёй эсэраўска-кулацкай ідэалёгіі ён так і не пазбавіўся. Больш таго, ён стаў начале фактычна антысавецкай групы буржуазна-кулацкіх элемэнтаў, якія прабраліся пры яго дапамозе да кіраўніцтва калгасам. Для характарыстыкі гаспадарчай дзейнасьці калгасу т. Флораў зазначыў на наступнае: а) калгас з кулакамі ўзаемна крэдытаваўся; б) у калгасным стадзе ніжэй сабекошту пасьвілася кулацкая жывёла; в) кулаку Манахіну было зададзена ў суб-арэнду 150 гэктараў сенажаці; г) з кулаком Вольфам было арганізавана супольнае прадпрыемства і г. д.

Над батрацтвам і беднатой эсэраўска-кулацкая банда кіраўнікоў „Чырвонага мэліаратара" літаральна зьдзекавалася. У калгасе досыць адкрыта адбываліся анты-савецкія выступленьні. Нельга прайсьці міма таго факту, што ў свой час у арганізацыі „Чырвонага мэліаратара" прымаў актыўны ўдзел загадчык зямельным кіраўніцтвам Нікалаеўска тав. Суханаў. Вось якія немажлівыя на першы погляд рэчы могуць здарацца на 12 годзе рэвалюцыі пры нядбайнасьці некаторых камуністаў-кіраўнікоў. Ці не адбівае гэты выпадак таго факту, што праваўхільніцкія скажэньні на практыцы ідуць на карысьць эсэраўска-кулацкім элемэнтам? Ці не гаворыць гэты выпадак, што ўсямернае разьвіцьцё самакрытыкі дзеля барацьбы са скажэньнямі лініі партыі і савецкай улады на практыцы зьяўляецца аднэй з элемэнтарных прадпасылак у справе сацыялістычнага разьвіцьця СССР? З другога боку ясна, што хваля разгорнутай самакрытыкі, бальшавіцкай самакрытыкі дзеля барацьбы з буржуазнымі скажэньнямі ў практыцы работы нашых органаў зьяўляецца адбіткам дробна-буржуазнага руху, невер'я ў моц рабочае клясы, невер'я ў здольнасьць бальшавіцкай партыі перамагчы ўсе і ўсякія перашкоды на шляху будаўніцтва сацыялізму. Барацьба з правым ухілам і прымірэнцтвам да яго была і застаецца цэнтральнай задачай партыі.

Падсумоўваючы вынікі, трэба яшчэ раз падкрэсьліць усю складанасьць цяжкасьць міжнароднай і ўнутранай абстаноўкі, у якой адбываецца сацыялістычнае будаўніцтва. Нашы посьпехі ў справе будаўніцтва сацыялізму растуць. Аднак, партыя настойліва заклікала і заклікае да самакрытыкі. У лёзунгу самакрытыкі зьмяшчаецца прызыў да крытычнай праверкі ўсёй практычнай працы і заклік да ўзмоцненай вучобы. Наш вывад: ніякага самазадаволеньня, ніякага спакою—больш праверкі ўсёй нашай практыкі. Вучыцца і вучыцца марксызму-ленінізму! Пад гэтым сьцягам мы пойдзем далей.

(Воплескі).

*) Глядзі 1-ую стар.

111,9 ПРОЦАНТАЎ

Кантрольныя лічбы па рэалізацыі пазыкі БССР выканала побач з вялікім посьпехам у горадзе, слаба разгорнута падпіска ў вёсцы

Падпіска на пазыку не павінна паслабляцца.

Мабілізуем мілёны для выкананьня пяцігодкі.

Трэба разгарнуць кампанію па рэалізацыі пазыкі ў вёсцы.

СЯРОД СЯЛЯНСТВА РЭАЛІЗАВАНА ТОЛЬКІ НА 623000 РУБ. — 41,5 ПРОЦ. ЗАДАНЬНЯ. — КААПЭРАЦЫЙНЫЯ АРГАНІЗАЦЫІ НЯ ЦІКАВЯЦЦА ПРАСОЎВАНЬНЕМ ПАЗЫКІ Ў ВЁСКУ. — БЕЛСЕЛЬБАНК, БЕЛСЕЛЬСАЮЗ, БЕЛКААПСАЮЗ І БЕЛСАМПРАМСАЮЗ ЖЫВУЮ ПРАЦУ ПАДМЕНЬВАЮЦЬ ПАПЕРКАМІ.

...учора пад старшынствам тав. ...ковіча адбылося пасяджэньне цэн...най камісіі садзейнічаньня дзярж...ай і ашчаднай справе.

...місія абгаварыла даклад Наркам... т. Мікуліча аб ходзе рэалізацыі 3 ...і па БССР і справаздачы Белсель..., Белсельсаюзу, Белкаапсаюзу і ...прамсаюзу аб удзеле гэтых ар...ый у справе рэалізацыі пазыкі.

...10 верасьня па БССР падпіска ...зыку дасягнула 12585000 руб., ...складае 111,9 проц. кантрольнай ...ы. Як бачым агульныя вынікі ...скі добрыя, але калі паглядзім, ...на прайшла па асобных сацыяль... групах, дык мы ўбачым, што ...на тут стаіць ня зусім добра.

Так, сярод рабочых і служачых кан...ьная лічба выканана на 128,8 пр., ...асобных акругах гэты процант ...ходзіць нават да 150 (Полаччына). ...ы надзвычайны посьпех у рэаліза... пазыкі сярод рабочых і служачых, ...ў адказам апошніх на палітыку кі...скіх імпэрыялістаў, посьпех гэты ...звіцца з жаданьнем працоўных ...ыцьцявіць 5-гадовы плян разьвіць... народнай гаспадаркі і культуры.

Другі малюнак мы маем у галіне ...лізацыі пазыкі сярод неарганізава...га насельніцтва, куды ўваходзяць ...матужнікі, асобы вольных прафэсый ...інш. Па гэтай групе заданьне выка...на ўсяго толькі на 49,1 проц.

І асабліва дрэнна стаіць справа з ...алізацыяй пазыкі ў вёсцы, з кан...ольнай лічбы ў 1500000 р. рэалі...вана толькі на 623.000 руб., або ...1,5 проц. заданьня.

Дырэктыў аб разгортваньні кампаніі ў вёсцы, як па партыйнай, так і па савецкай лініі дадзена дастаткова, але гэтыя дырэктывы „застралі“ ў райвыканкомах і нават у некаторых акруговых цэнтрах.

Сярод большай часткі раённых працаўнікоў і значнай часткі акруговых існавала думка, што ў вёску з пазыкай ісьці яшчэ рана, а таму падрыхтоўчая праца ішла павольным тэмпам, таму своечасова ня былі аформлены камісіі садзейнічаньня, ня быў уцягнут у працу і падрыхтаван вясковы актыў. Ня было на мясцох такога настрою, каб адразу ўсімі сіламі распачаць кампанію па рэалізацыі пазыкі ў вёсцы. Бязумоўна, такі падыход „з прахладцам“ адбіўся і на ходзе кампаніі ў вёсцы.

У нас на мясцох вельмі слаба, а часам і зусім не праводзіцца праца па папулярызацыі сярод насельніцтва вынікаў тыражоў. Наступаючыя аблігацыі ў уплату с.-гас. падатку фінансавымі ўстановамі не правяраюцца і пры сартыроўцы іх у крэдытных установах знойдзены 2 аблігацыі, на якія прыпалі выйгрышы па 1000 руб., а трымацеля гэтых аблігацый зараз ня знойдзеш, бо невядома каму яны належалі. Такім чынам мы бачым, што такі моцны агітуючы фактар, як выйгрыш, не вядомы асноўнай масе сялянства.

Нашы каапэрацыйныя арганізацыі амаль нічога ня робяць для таго, каб прасунуць пазыку ў вёску. Праўда, такія цэнтры, як Белсельбанк, Белсельсаюз, Белкаапсаюз, Белсампрамсаюз па сваёй нізоўцы паперак з дырэктывамі даслалі досыць, але ніхто з іх ня цікавіцца, як гэтыя дырэктывы ажыцьцяўляюцца на мясцох, ніхто не паглядзіць на тое, што робіць іх нізавая сетка, як яна працуе ў галіне распаўсюджваньня пазыкі сярод насельніцтва, сярод сваіх пайшчыкаў.

Досыць прывесьці пару лічбаў, каб канчаткова ўпэўніцца, што сыстэма сельска-гаспадарчай каапэрацыі зусім мала цікавіцца справай распаўсюджваньня аблігацый пазыкі. Так, Гомельскае акруговае с.-гасп. крэдытнае таварыства кампаніі яшчэ амаль не пачынала—да 1 верасьня па сыстэме рэалізавана аблігацый толькі на 1580 руб., а па 41 т-ву Віцебшчыны ўсяго на... 200 руб. Недалёка ўехала сыстэма Белсельсаюзу і Белкаапсаюзу, —вынікі рэалізацыя праз нізоўку, якая мае шчыльную сувязь з сялянствам, вельмі слабая. Фармальна падышоў да справы рэалізацыі пазыкі сярод саматужнікаў і Белсампрамсаюз, —абмяжаваліся агульнымі сходамі па арцелях і правядзеньнем у апошніх падпіскі, а масавай працы па папулярызацыі дзяржаўных пазык сярод саматужнікаў, працы па распаўсюджваньню 3-й пазыкі індустрыялізацыі сярод саматужнікаў амаль ня відаць. У Гомельшчыне і Мазыршчыне саматужнікі, арганізаваныя ў арцелі, падпісваліся на 25-30 проц. месячнага заработку. Апошняе лепш за ўсё сьведчыць аб тым, як разгорнута масавая праца сярод саматужнікаў.

Цэнтральная Камісія па дакладах вынесла шэраг практычных пастаноў, якія мы асьветлім у бліжэйшым нумары.

Падпіска ў вёсцы ідзе слаба.

Кантрольная лічба па нашаму рай...у для рэалізацыі 3-й пазыкі інду...ыялізацыі вызначана ў 20 тыс. ...блёў. Гэтая лічба фактычна рэалі...вана, але як недахват трэба адзна...ыць гэта тое, што сярод сялянства ...спаўсюджана толькі каля 15 проц. ...ёй сумы. Чаму такі невялічкі про...т пазыкі распаўсюджаны сярод ся...н? Сказаць, што сялянства ня хоча ...ць, альбо ня мае грошай, гэта ...о-б хлусьнёй. У чым-жа справа?

Сельскія саветы і другія арганіза...ыі зьяўляюцца контрагентамі, але ...ы яшчэ сур'ёзна за гэтую працу ня ...аліся. Спадзяюцца ўсе на тое, ...то селянін альбо сялянка прыедуць ...самі падпішуцца. Вылучаныя камісіі ...сельскіх саветаў і контрагенты лі...цца толькі на паперы. Тыя абавяз..., якія ўскладзены на кожнага члена ...місіі не правяраюцца, вось чаму па...ловы с.-саветаў ня могуць зьяўляц... аўтарытэтнымі, бо адказнасьць са... па сабе адпадае.

Правядзеньне сходаў аб растлума...ньні карысьці пазыкі па вёсках да... некаторыя вынікі, але далей сель...ія саветы спадзяюцца ўсё на пры... рэйактыву і самі нічога ня ро...ць. Зусім дрэнная справа з крэдыт...ымі таварыствамі. Замест таго, каб, ...дучы контрагентамі, павесьці шыро...е растлумачэньне сярод колаў на...сельніцтва, Бацэвіцкае крэдытнае та...рыства нават сваю падпіску здала ...а пошту і яшчэ не зрабіла адлічэнь...ў па падпісцы.

Такія вядбайныя адносіны самі па ...бе патрабуюць зрабіць арганізацый...ыя вывады. Вучоту аб падпісцы ...становамі і арганізацыямі, якія пры...шаваны да вышэйпамянёнага т-ва ...усім няма. Бязумоўна, пры такіх ...мовах працы нельга сказаць ці ахоп...ены ўсе сто процантаў служачых ...падпіскаю і ці своечасова праводзяцца ...лікі грошай.

Загадчык Бацэвіцкага паштовага ...дзяленьня на запытаньне аб прасоў...ньні пазыкі ў вёску адказаў: „Няма ...ас/ мне вазіцца з вашай пазыкай“. ...Гэта сьведчыць аб тым, што паштовы ...апарат даўно трэба было перачысь...ць, бо вялікая колькасьць яго про...іў варожы элемэнт нашай сучаснась...і. Дзякуючы таму, што аблігацыі ...ўсёды можна абмяняць у касах на ...ошы, выходзіць, што з аднаго боку ...бываецца продажа аблігацый, а з ...ругога боку іх мяняюць і ў выніку ...баланс сходзіцца, а дзяржава ад гэтага ...толькі нясе ўбытак. Паштовыя пра...цаўнікі фармальна адносяцца да гэтай ...справы, не вядуць растлумачальнай ...працы аб утрыманьні на руках пазы...кі. Неабходна па гэтаму пытаньню са...мым арганізацыям правесьці сталую ...працу. Прафэсыйныя саюзы на вёсцы ...гэтымі справамі мала займаліся.

Некалькі дзён таму назад у нас ад...былася настаўніцкая канфэрэнцыя, ...е абгаварвалася, побач з другімі пы...таньнямі, таксама і аб 3-й пазыцы. Некаторыя з настаўнікаў ня толькі не ...явілі жаданьня праводзіць працу ў ...гэтым напрамку на вёсцы, але-ж на...ват і самі адмовіліся падпісацца.

Трэба адзначыць, што частка на...стаўніцтва трымае сувязь з кулацкаю ...часткаю вёскі. На гэта саюз працась...веты павінен зьвярнуць увагу.

Пасьпяховае правядзеньне рэаліза...цыі 3-й пазыкі на вёсцы сярод сялян ...залежыць ад таго, калі ўся грамадз...касьць возьмецца больш сур'ёзна за ...гэтую справу.

Клічаўскі р-н. Аноцкі.

Выклікаю ў перагонкі.

(Ліст у рэдакцыю)

Прашу апублікаваць, што я, кантрагэнт па збору падпіскі на III пазыку індустрыялізацыі ў сяле Скрыгалаве, Мазырскай акрузі Вераксіч Антось Янкаў сярод сялян адзіночак на 10 верасьня г. г. сабраў падпіскі на пазыку на 925 руб. і сабраў грошай 188 руб. 95 к.

Я выклікаю ўсіх кантрагэнтаў Пятрыкоўскага раёну, Мазырскай акругі па збору падпіскі са мною ў перагонкі, але з умовою, у перагонкі па сялянскіх дварох.

Кантрагэнт Вераксіч А. Я.

На заводзе „Энэргія“ падцягнуліся.

Ня так даўно мы паведамлялі, што падпіска на 3-ю пазыку індустрыялізацыі сярод рабочых заводу „Энэргіі“ дала толькі каля 30.000 р. У зьвязку з добра праведзенай працай падпіска на 3 пазыку складала ўжо 42.500 руб. падпіска ўжо аформлена.

Павялічылі падпіску і тут.

З посьпехам прайшла падпіска і сярод працаўнікоў Менскай-паштова-тэлеграфнай канторы. Сабрана падпіскі на пазыку індустрыялізацыі на 35000 рублёў. Толькі мясцком марудзіць з афармленьнем падпіскі.

НА БАЯВОЙ ВУЧОБЕ

Манэўры ўзмацняюць сувязь Чырвонай арміі з працоўнымі.

САЮЗ РАБОЧАЕ КЛЯСЫ І БЕДНАТЫ З СЕРАДНЯКОМ—НЕПЕРАМОЖНАЯ КРЭПАСЬЦЬ, АБ ЯКУЮ РАЗАБ'ЮЦЦА ПАТУГІ ПАНОЎ І КАПІТАЛІСТАЎ.

Яна моцная і сувязьзю.

Трубач заіграў „зару“—і ўвесь лягер на нагах. Прачнуўся і горад. Вуліцы напоўніліся працоўнымі, яны вышлі са сьцягамі на провады гарнізона.

Прайшоў некаторы час, мы пакінулі горад і вышлі ў першы паходны манэўравы марш. Ветліва сустракаюць нас першыя вёскі. Працоўнае сялянства клапоціцца аб Чырвонай арміі. Сваёй прыхільнасьцю і ўважлівасьцю насельніцтва надае бадзёрасьць байцом.

Першы прывал: праводзіцца змычка байца з насельніцтвам. Прыладжваем радыёпрыёмнік. Чырвоная армія разам з баявой падрыхтоўкай праводзіць і культурны паход.

У вёсцы В.-С. чырвонаармейцы №-га кавпалка правялі агульны сход сялян. Сяляне пасьля сходу наладзілі ў суседні горад чырвоны абоз з хлебам, падпісаліся на 3-ю пазыку індустрыялізацыі. У вёсцы С. удаве бядняччы, у якой няма каня, чырвонаармейцы перавезлі загатоўлены торф. Разам з насельніцтвам адрамантавалі шлях. У вёсцы Л. чырвонаармейцы дапамаглі сялянам беднякам абмалаціць хлеб. Чырвонаармейцы дапамагаюць беднаце зьбіраць з поля бульбу, дапамагаюць саўгасу звазіць з поля снапы і інш.

Чырвоная армія моцная і магутная. Яна шчыльна зьвязана з працоўнымі, яна здольна будаваць, яна клапоціцца аб працоўных, а працоўныя аб ёй. Рабочыя і сяляне з усіх бакоў засыпаюць чырвонаармейцаў розьнымі падарункамі. Чырвонаармейцы № батальёну атрымалі ад рабочых падарункі, у якіх, між іншым, былі запіскі такога зьместу: „Да манэўраў 1929 году, ад рабочых і работніц Гомельшчыны байцу РСЧА, абаронцу заваёў Кастрычніка. Сяляне вёскі Л. паднесьлі чырвонаармейцам № кавпалка ручнікі, парцянкі, масла, мыла і іншыя рэчы. Апроч таго яны вылучылі дабрахвотна некалькі фурманак для перавозкі патрэбнага.

Наш тыл моцны.

Набліжаецца ноч. Спыняемся і пытаемся ў сялян дарогі. Сяляне адказваюць з вялікай ахвотай, просяць узяць іх праваднікамі. Застанаўляемся ў вёсцы на плошчы каля клюбу, групы чырвонаармейцаў знаёмяцца з мясцовым насельніцтвам. Чутны звонкія, вясёлыя галасы. Зайграў гармонік. Чырвонаармейцы забыліся пра зморанасьць і пусьціліся ў скокі.

Паляшук.

Твар рабочага батальёну.

Панура сьпяць старыя польскія могілкі. Сьпіць і вёска. Глуха і ціха.

Раптам... у канцы вёскі штосьці заварушылася... Мільгануў аганёк, другі трэці, і доўгая цэпка аганькоў паплыла па вуліцы вёскі ўсё бліжэй і бліжэй. Нячутна па вёсцы ляцеў ўзвод самакатнікаў. Аганькі ліхтароў доўгаю стужкаю цягнуліся адзін за другім і хвілін праз 10 згрупаваліся каля могілак.

— Злязай!

Лёгка саскочыўшы з вэлёсыпэдаў, самакатнікі шчыльным колам акружылі камузводу тав. Пятровіча.

— Вось што рабяты. Раніцою сюды прыдзе батальён. Трэба загадзя нарыхтаваць кватэры. Пакуль што пойдзем да вартаўніка могілак. Там разьмяркуем рабят па раёнах вёскі.

На краі могілак белай плямай стаяла хата вартаўніка. Пастукалі. За дзьвярмі нехта заварушыўся, нешта грухнула і, урэшце, дзьверы адчыніліся. Трухлявы стары вышаў да самакатнікаў.

— Хто тут?

— Свае, чырвонаармейцы.

— Чырвонаармейцы? Ну, дык ідзеце ў хату.

Увайшлі. Маленькая канурка асьвятлялася разьбітай лямпай. У кутку побач з Езусам у добрай новай аправе вісіць патрэт Леніна, Сталіна і інш.

Самакатчыкі распалажыліся. Вызначылі рабят і накіравалі па вёсцы рыхтаваць кватэры для батальёну. Чацьвёра засталіся адпачываць у вартаўніка.

Стары пачаў клапаціцца.

— Вы ўжо мне даруйце, што ёсьць, тым і частую.

Ён выцягнуў з печы буракі, дастаў яйкі, сыр і ўсё гэта паставіў на невялічкі столічак.

— Вячэрайце.

— Ды мы, дзядуля, не галодныя.

— Не-е, вячэрайце... Змарыліся ў дарозе,—настайваў стары.

Доўга ня трэба было прасіць. Селі за стол, пачалася гутарка. Самакатнікі расказвалі дзеду аб значэньні манэўраў, а дзед гаварыў аб сябе і пра парадкі на вёсцы. Прозьвішча яго Рымашэўскі, яму 75 гадоў.

— 20 гадоў пакутваў,—кажа дзед, —жонка памёрла, а сына на тэй, на царскай вайне забілі. Адзін застаўся. Ну, думаю, капут мне. Грошай ніхто ня плаціць. Жыць ня было як. Калі прышла савецкая ўлада, парадкі неяк зьмяніліся. На сход выклікалі сельсавет абіраць. Ніколі таго ня было, каб я начальства абіраў. Лякаўся ісьці, але пашоў. Ну, і дзіва наглядзеўся. Раней у нас станавы ледзь ня старшы за цара быў, а тут нічога не разьбярэш. Свайго ў старшыні абіраюць. Начальнікам зрабілі. Ну, далі мне хату, зямлі дзесяціну. Я 20 год тут праслужыў і ніколі мяне ня спытаў ніхто, як ты жывеш Рымашэўскі, а тут і хату і зямлю далі... Цяпер я добра жыву, у мінулым годзе ў сельсавет выклікалі і паперку далі. Пэнсію цяпер даюць за сына. На царскай вайне забілі сына, цар нічога не даваў, а бальшавікі ўспомнілі, што на сьвеце жыве нейкі дзед Рымашэўскі і што яму дрэнна жывецца. Цяпер я жыву. Толькі сумна. Адзін. Шляхта наша вось за Леніна, што вісіць на сьцяне, дык і не глядзіць на мяне. Бязбожнікам лічуць.

— А ў бога, дзядуля, усё-ж верыш?!—цікавяцца самакатнікі.

— Па звычаю яшчэ, калі-ні-калі малюся, тлумачыць стары, але ўжо нешта ня тое... Як-бы вам сказаць... я таго...

І сам ня можа растлумачыць толкам, ці верыць ён у бога, ці не.

Ня сьпяць самакатнікі, ня сьпіць дзед Рымашэўскі. Да раніцы цягнецца гутарка, у палітыку ўдарыліся.

— Я думаю,—кажа стары,—што кітайцаў нехта падкусвае на нас. Самі яны не палезуць. Ці не паны нашы, што адсюль выгналі, — дагадваецца стары.

* * *

Разьвіталіся самакатнікі са старым, але абразілі яго—грошы хацелі даць за вячэру. Ледзь не заплакаў стары.

— Што-ж гэта вы. Я з дарогай душой... свае, значыцца... Чырвоная армія... а вы грошы за вячэру даіцё,—і грошы ўзяць адмовіўся.

— Мне зямлю далі, хату, пэнсію, а вы—грошы за вячэру...

Пакінулі яму кнігі, брашуры, газэты. Пачало сьвятаць. Батальён уваходзіў у вёску.

* * *

Змучаныя, але бадзёра ўваходзілі ў ў вёску роты. Шэры налёт пылу і сьляды бяссоннай стомнай ночы ляжаў на тварах байцоў. Аднак, песьні грымелі, жарты сыпаліся, моладасьць брала сваё. Першы ход манэўраў скончан. Задача выканана. Прыбыў абоз, закіпела праца. Тэрмінова друкавала палітчасьць другі нумар друкаванай батальённай газэты «Чырвоны ТДА-авіяхімец». Тут-жа на месцы, сьвежыя аркушы газэты зьнімаліся са сьцеклаграфу і распаўсюджваліся сярод барацьбітоў.

Несьпяшаючыся, клапатліва і марудна раздавала гаспадарчая частка барацьбітам боты і шынэлі. Нецярпліва чакалі кухні, але яе няма.

— Парфен, сыграй ты нам што небудзь па-весялей, пакуль кухня прыдзе,—чапляліся да кулямётчыка Лосева.

Парфен Лосеў, малады задорысты электраманцёр, а зараз ліхі кулямётчык, прайшоўся па клавішах гармошкі. Ліха грукнулі басы.

Падыйшлі дзяўчаты-стралкі.

— Вальс давайце! Грай, Парфен, вальс!

Спынілася „барыня“. Па плошчы паліліся гукі вальсу.

Нельга пазнаць плошчы, не пазнаць барацьбітоў.

Куды дзелася зморанасьць!

Кружацца пары, ліецца гармонь, батальён «адпачывае».

А на рагу плошчы на плетні вісяць паходныя ротныя газэты. Іх павесілі, быццам на выстаўку. Лепш за ўсіх газэта 3-й роты. Спрытная, зубастая, вострая. Каля гэтай газэты натоўп. Сьмех і жарты гавораць за тое, што газэта цікавая.

Тры штыкі былі згублены барацьбітамі 3-га ўзводу. Яны трапілі ў газэту. Зараз над імі сьмяюцца і гэта цяжэй, чымся калі-б іх пакаралі.

Вясёлы Скрыпка.

Ён—студэнт Пэдтэхнікуму, а зараз добраахвотнік—стралок батальёну. Гэта ён піша вершы, карыстаючыся кожнай вольнай хвілінкай. Яму досыць 10 хвілін часу і больш менш роўнага пня, і вершы самі плывуць вострыя і задорыстыя.

На прывалах газэта рэдагуецца, прыводзіцца ў належны выгляд і вывешаецца на відным месцы.

Да вечара батальён вышаў з вёскі. Па дарозе праводзіцца работа сярод сялян.

Добра працуе кіно-перасоўка.

Самая яркая ў батальёне, вельмі моцная таварыская сувязь паміж барацьбітамі. У батальёне ёсьць беларусы, яўрэі, палякі, поўны інтэрнацыянал, моцны, спаяны. Увесь батальён—добра спаянае баявое ядро, ядро палітычна моцнае, баяздольнае.

Г. Л.

Удалая разьведка.

(Раён манэўраў).

Ноч. Сборны рабочы батальён ТДА-Авіяхіму займае абаранцельную пазыцыю. У вёскі К. замацавалася 1 рота, вёска Д. занята 3 ротай, а другая рота высунулася далёка—ў перад да вёскі С.

У штабе б-на сьпешка, бегатня. Кавалерыйскія часьці праціўніка сунуліся на наш №-скі полк, выяўлены панцырныя машыны. Тэрмінова выслана разьведка, разьведка мінула балота і сунулася ўправа ад дарогі ўперад. Дзесьці далёка стукалі гарматы, часамі стук зьмешваўся са свістам пуль ад перастрэлкі—гэта часьці палка ўступілі ў бой з праціўнікам.

Разьведка прайшла 5 кілёмэтраў і застанавілася — далей ісьці нельга. Уперад высланы 3 разьведчыкі, астатнія схаваліся ў кустох і адтуль назіраюць. Замечан эскадрон кавалерыі праціўніка, паслана данясеньне ў штаб.

Пачало сьвітаць. Холадна. Трошкі лявей і ўперад разьведкі падазронна рухаюцца кусты. Разьведчыкі пільна прыглядваюцца. Замечаны верхавыя. Падрыхтавацца—ціха камандуе начальнік разьведкі.

З крыкам ура, махаўшы шашкамі, кавалерысты кінуліся ў атаку на роты суседняга №-га палка.

Разьведка агонь—заграмеў залп, за ім другі, застукалі кулямёты.

Задрыжэў эскадрон, спалохаліся конныя, для іх агонь з гэтага боку нечаканы. Схапіліся, але позна—агонь разьведчыкаў выводзіў іх са строю. Раптам на іх кінулася і наша коньніца. Нашы байцы бадзёра кідаюцца ў бой. Нечакана сыгнал—бой скончан, коньніца «праціўніка зьнішчана».

Верхавыя ў непаразуменьні, злыя—адкуль тут узялася разьведка, але позна шукаць.

Тэрмінова паслана данясеньне ў штаб б-на— разьведка удалая, разьведка садзейнічала перамозе над праціўнікам.

Л.

У лягер, на змычку.

Сёньня горад вабіць нас сваім бадзёра-дзіўным настроем. Вуліцы напоўнены працоўнымі. Вас цягне туды дзе кепка заводу вітае шлем лягеру, у якім ідзе падрыхтоўка да генэральнай праверкі манэўраў. Разнакалёрны горад апранаецца ў шэрую шынэль. Трубы заводу падпяразваюцца чырвонаю істужкаю. Чырвонаармеец у цэнтры ўвагі ўсёй грамадзкасьці. Высокія муры прыветліва ўлыбаюцца рабочым калёнамі маршыруюць.

Па крутому берагу мы прабіраемся да палатнянага гораду—сьпяшым у лягеры № дывізіі. Сёньня культзмычка рабочай моладзі з чырвонаармейцамі. Асьветлены праменьнямі сонца пляц лягеру выглядае горда і прыгожа прытуліўшыся да кучаравых бяроз, ганарова стаяць задраў лычы марціры, танкі, прыюціўшыя пад свой дах кубла «Максімак». Лягер вялікі складаны і арганізаваны арганізм. Тут усе на сваім месцы. У парадку і чыстаце. Гэта сапраўдная жывая машына. Варта толькі галоўнаму рычагу даць сыгнал, як увесь гэты складаны арганізм пачне рухацца. Мы ў палкавым клюбе. Бойкая газэта Ільлічоўка прыкоўвае нашу ўвагу сваім зьместам. Гэта сапраўднае люстра чырвонаармейскага жыцьця.

— Ільлічоўка ў нас гэта адзін з лепшых рычагоў культуры чырвонаармейца—зазначае член рэдкалегіі чырвонаармеец Сумар. Хутка прымясьціліся і пачалася сумесная праца, праца якая злучае 2 частак аднаго вялікага арганізму — будаўніка новага жыцьця.

Якуб.

ГНЕЗДЫ РЭЛІГІЙНАЙ ПОШАСЬЦІ ПЕРАБУДУЕМ У ДВАРЦЫ КУЛЬТУРЫ.

ПАД МАСКАЙ СЛУЖКІ БОСКАГА КРЫЕЦЦА АГЭНТ БУРЖУАЗЕІ І ПАНА.

Няшчадная вайна супроць папоў-эксплёататараў, сэктантаў і ўсіх іншых прапаведнікаў рэлігійнага дурману!

БЫЎ КАСЬЦЁЛ, А ЗАРАЗ ТЭАТР НА 500 АСОБ.

(г. Дуброўна, Аршанскай акругі).

Доўга стаяў стары аграмадны касьцёл без карысьці. Нават рэлігійных абрадаў у ім не адбывалася.

Касьцёл мураваны. Мур аблупіўся, сям-там патрэскаўся.

„грэх“ было-б заглянуць да нас. Тэатр маем добры, на пяцьсот асоб.

У зімовыя доўгія вечары працоўныя гораду Дуброўна будуць культурна адпачываць у цёплым вялікім будынку.

А ў гэты час грамадзкія арганізацыі, арганізаваныя дзеці—вучні і піянэры гораду Дуброўна ня мелі прытулку. У часе кампаніі па перавыбарах саветаў шэрагам пастаноў грамадзян гораду была дасягнута перадача гэтага будынку пад кіно-тэатр. Цяпер і вандроўнаму тэатру Галубка ня застаецца толькі мясцовым культурным сілам узмацніць сваю культпрацу.

Разам з касьцёлам перададзены працоўным гораду дзьве яўрэйскіх сынагогі—і намечаны да перадачы дзьве царквы. Адна сынагога адведзена на школьныя патрэбы, а ў другой зьмесьціцца рабочая амбуляторыя.

Б.

Духоўнікі актывізуюцца.

(Лядчанскі раён, Аршаншчына).

Папоўства і сэктанты ў Ляднянскім раёне ў апошнія часы вельмі заварушыліся. Поп Кісялёўскай царквы Іскоскага сельсавету сёлетняй вясной нават вёў агітацыю сярод сялянства, каб апошняе зрывала сходы аб калектывізацыі.

Больш сур'ёзны характар мае сэктанцтва ў Бельскім сельсавеце і папоўства ў Баеўскім сельсавеце. Яны наладзілі свайго роду рэлігійны блёк. Арганізуюцца царкоўныя хоры, моладзь уцягваецца ў царкву.

Раённы савет бязбожнікаў зьвярнуўся да камсамольцаў, партыйцаў і настаўніцтва з заклікам да больш шырокай антырэлігійнай працы.

Я. Кручкоў.

Сацыялістычнае спаборніцтва на антырэлігійным фронце.

Барацьба з рэлігіяй, як і ўсякая іншая праца, можа быць шырока разгорнута, толькі ў выпадку ўцягненьня ў яе самых шырокіх мас працоўных. Саюз ваяўнічых бязбожнікаў да гэтага накіроўваецца, ён згуртоўвае навакол сябе масы. Але трэба яму дапамагчы. Трэба, каб кожная савецкая ўстанова, кожная савецкая арганізацыя са свайго боку паставіла задачай раскачаць масы на барацьбу з рэлігіяй, узьняць сярод іх рух за адмову ад рэлігійных сьвят, зачыненьне цэркваў, зьнішчэньне старога рэлігійнага быту, як мага шырэй арганізаваць гэты рух.

У якасьці рычага такога ўздыму і ўцягненьня самых шырокіх мас у справу бязбожніцтва трэба скарыстаць сацыялістычнае спаборніцтва.

Бязбожнікі дзе-ні-дзе разгарнулі ўжо спаборніцтва паміж асобнымі ячэйкамі, саветамі, арганізацыямі. Ёсьць ужо і вынікі гэтага спаборніцтва: рост сяброў бязбожніцкіх арганізацый, палепшаньне антырэлігійнай вучобы, прыкметная практычная дапамога з боку СВБ справе сацыялістычнага будаўніцтва і г. д.

Але гэтыя дасягненьні яшчэ вельмі нязначныя і ахапілі далёка ня ўсе арганізацыі СВБ.

Перад савецкай грамадзкасьцю стаіць задача ўцягнуць масы ў гэта спаборніцтва бязбожнікаў, падтрымаць яго сваім удзелам. Недарма партыя, даючы дырэктыву Саюзу Бязбожнікаў аб сацыялістычным спаборніцтве, у той-жа час зазначыла на неабходнасьць „уцягненьня ў гэту справу ўсей савецкай грамадзкасьці“.

Школы, клюбы, хаты-чытальні павінны ўступіць у спаборніцтва на лепшую пастаноўку антырэлігійнай працы; вёскі—на зьмяншэньне выдаткаў на рэлігію, на аддачу дамоў малітвы ў культурна-асьветныя ўстановы, на зьнішчэньне п'янства, самагоншчыны, асабліва ў дні рэлігійных сьвят; калгасы і саўгасы—на лепшую, паказальную антырэлігійную працу сярод ваколічнага насельніцтва; каапэрацыйныя ўстановы і дзяржгандлю—на ліквідацыю абслугоўваньня таварамі, якія патрэбны для рэлігійных сьвят; друкары, будаўнікі павінны цалкам адмовіцца ад друкаваньня рэлігійнай літаратуры, ад пабудовы новых малітвенных будынкаў, рамонту старых; працаўнікі мастацтва і літаратуры—на стварэньне масавых мастацкіх твораў для барацьбы з рэлігіяй.

Трэба, каб увага ўсёй савецкай грамадзкасьці была завострана на гэтых пытаньнях.

Ф. А.

РАЙСКАЕ ЖЫЦЬЦЁ ПАНА ШЧЭРБЫ

У вёсцы **Бяседавічах** (Хоцімскі раён, Магілеўшчына) ёсьць поп Шчэрба. які і па гэты час лямантуе з амвону, плача і б'е сябе ў грудзі кулаком, каб больш выманіць з сялян фруктаў і яек. У апошні час ён так забагацеў і скалаціў такую купу грошай, што пабудаваў сабе чатыры ўрад хаты, дзьве пуні, сьвірны і іншыя будынкі.

Усё гэта ён так абставіў, што кожны, хто праяжджае каля [illegible] кажа: «Відаць, пад самігоду [illegible] такія палацы“.

Вельмі балюча чуць такія [illegible] і глядзець на школу, якая мае мізэрны выгляд, асабліва ў параўнаньні з будынкамі папа, хоць яна і абслугоўвае каля трохсот [illegible] двароў, а папоўскія [illegible] адну душу папа.

Не падумайце, што поп [illegible] будынкі, вядомая рэч [illegible] хлеба не дадуць і ў вазонах жыта, з бульбай не пасодзіш. Куды там! Поп і да рэвалюцыі ня меў столькі зямлі, колькі ён мае зараз! Ды яшчэ якой зямлі!

Пасьля земляўпарадкаваньня ў 1927 28 г. яму далі 7 гектараў зямлі, і пры гэтым яшчэ зрабілі так, каб яго сядзіба з чатырма хатамі была каля самай царквы. А за 4-5 вёрст, на пусты[illegible] беднякоў [illegible]

Улетку 1928 г., калі камісія [illegible] сакратар партыйнай ячэйкі Пятрусь Харкевіч. [illegible]

[illegible] жаць і зямельку першай якасьці. А беднякі-сяляне гібеюць на пустэчы бяз хлеба і ідуць да папа наймацца, абы толькі не загінулі з голаду.

Сялянская бедната пасе сваю жывёлу на голым выгане, а кабыла папа гадуецца каля царквы, дзе трава вышэй калена, кругом абгароджана і даступна толькі паповай кабыле.

Такім чынам, поп эксплёатуе сотні сялян ня толькі праз сваю «кузьню» [illegible]

[illegible] нашых [illegible] Харкевічовай лініі [illegible] ніхто [illegible] эксплё[illegible] „перастаўленьня сьвету“ [illegible] рэва[illegible]

[illegible] пана-[illegible]

Селянін.

ЗАКОНЫ І ЗАГАДЫ ЎРАДУ БССР

ПАСТАНОВА

Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў БССР

пра зьмену ўвагі да арт. 28 палажэньня аб дзяржаўным натарыяце БССР.

Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляюць замяніць увагу да арт. 28 „Палажэньня аб дзяржаўным натарыяце БССР“ (З. З. БССР 1928 г. № 38, арт. 374) абзацамі 3 і 4 наступнай рэдакцыі:

„Пасьведчваючы акты прыватных асоб аб адчужэньні маёмасьці (будынкаў, права забудовы, гандлёвых прадпрыемстваў і г. д.), натарыяльная кантора павінна патрабаваць падаваньня даведак фінансавых органаў аб выплаце адчужальнікам усіх налічаных на яго падаткаў незалежна ад надыходу тэрміну іх выплаты.

Калі адчужальнік не заплаціў усіх налічаных на яго падаткаў, пасьведчаньне ўмовы можа быць праведзена толькі ў тым выпадку, калі набывальнік бярэ на сябе адказнасьць за своечасовае і поўнае выплачваньне падаткаў, налічаных на адчужальніка да моманту адчужэньня маёмасьці“.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Чарвякоў.

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР Н. Галадзед.

Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Хацкевіч.

17 верасьня 1929 г. г. Менск.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров БССР

об изменении примечания к ст. 28 положения о государственном нотариате БССР.

Центральный Исполнительный Комитет и Совет Народных Комиссаров БССР постановляют заменить примечание к ст. 28 „Положения о государственном нотариате БССР“ (С. З. БССР 1928 г. № 38, ст. 374) абзацами 3 и 4 в следующей редакции:

„При удостоверении сделок частных лиц об отчуждении имущества (строений, права застройки, торговых предприятий и т. п.) нотариальная контора должна требовать представления справок финансовых органов об уплате отчуждателем всех начисленных на него налогов независимо от наступления срока их уплаты.

В том случае, если отчуждатель не уплотил всех начисленных на него налогов, удостоверение сделки может быть произведено лишь при условии принятия приобретателем на себя ответственности за своевременную и полную уплату всех налогов, начисленных на отчуждателя до момента отчуждения имущества“.

Председатель Центрального Исполнительного Комитета БССР А. Червяков.

Председатель Совета Народных Комиссаров БССР Н. Голодед.

Секретарь Центрального Исполнительного Комитета БССР А. Хацкевич.

17 сентября 1929 г. г. Минск.

ПРАФСАЮЗЫ МАЛА ЦІКАВЯЦЦА ПЕРАВОДАМ ПРАЦЫ НА БЕСПЕРАПЫННЫ ТЫДЗЕНЬ.

ПРАФАРГАНІЗАЦЫІ НЕ ЗЬЯЎЛЯЮЦЦА ШТУРХАЧАМІ ДЛЯ ПРАПРАЦОЎКІ ПЫТАНЬНЯ ПЕРАВОДУ ПРАЦЫ НА БЕСПЕРАПЫННЫ ТЫДЗЕНЬ. ПРАФСАЮЗЫ—У ЯКАСЬЦІ БЯЗУДЗЕЛЬНАГА НАГЛЯДАЛЬНІКА. РАБОЧЫЯ МАСЫ НЯ ЎЦЯГНУТЫ Ў ПРАПРАЦОЎКУ ГЭТАГА ПЫТАНЬНЯ.

(Гутарка з загадчыкам АТЭ ЦСПСБ тав. Розіным).

У газэце „Праўда“ было адзначана, што пытаньне аб пераводзе прамысловасьці на бесперапынны рабочы тыдзень усё яшчэ падпрацоўваецца, прапрацоўваецца і ўзгадняецца ў розных камісіях, на нарадах, а поўнага зруху ў гэтай справе дагэтуль няма. Гэткае становішча ў вырашэньні такога вельмі важнага пытаньня ня лепш стаіць і ў нас, у БССР.

Гэтымі днямі пры ЦСПСБ адбылася нарада прадстаўнікоў ЦП Саюзаў, на якой выявілася, што прафарганізацыі ня толькі не зьяўляюцца штурхачамі для прапрацоўкі гэтага пытаньня ў масах, але вельмі часта зьяўляюцца толькі бязудзельнымі глядачамі, -калі яно прапрацоўваецца нашымі гаспадарчымі арганізацыямі і адміністрацыяй прадпрыемстваў. І гэта ў той час, калі пытаньне аб пераводзе працы на бесьперапынны рабочы тыдзень зьвязана з вырашэньнем цэлага шэрагу важнейшых праблем: што лепш—перавод на 5-ціднёўку, або 6-ціднёўку, папаўненьне рабочай сілы і яе падрыхтоўка і г. д. Дагэтуль машыны і варштаты на нашых прадпрыёмствах да 80 дзён у годзе стаялі без работы, а перавод прамысловасьці на бесьперапынны тыдзень патрабуе павялічэньня рабочай сілы прыкладна на 20-25 проц. Пытаньне аб падрыхтоўцы тэхнічных кадраў, пытаньне культурна-бытавога абслугоўваньня рабочых мас, масавая праца па цэхах, прыстасаваньне працы клюбаў, ясьляў і іншых бытавых устаноў—усё гэта зьяўляецца важнымі пытаньнямі, якія трэба прапрацаваць.

Усе гэтыя пытаньні ня ставяцца для канкрэтнага абгаварэньня на масавых рабочых сходах, не абгавараваюцца ў вытворчых камісіях і на нарадах. На многіх прадпрыёмствах слаба ўяўляюць сабе, што такое бесьперапынны рабочы тыдзень і што ён павінен даць для ўзмацненьня тэмпу індустрыялізацыі нашай краіны. Больш таго, рабочыя не уяўляюць сабе, што дасьць бесьперапынны тыдзень на іх прадпрыёмстве.

Мы сёньня ў умовах БССР ня ставім пытаньня аб пераводзе на бесьперапынны рабочы тыдзень усіх прадпрыемстваў, але разам з тым кожны рабочы павінен мець уяўленьне аб тых эканамічных і палітычных эфэктах, якія дасьць ён на даным прадпрыёмстве.

Прэзыдыум УсеЦСПС выказаўся за перавод працы на 5-ціднёўку. Ці адпавядае гэта нашым умовам?

Гэта ў умовах БССР зьяўляецца зусім правільным і жыцьцёвым па шэрагу матываў. Папершае—5-ціднёўка, бясспрэчна, выгадна з боку аховы працы ня толькі для рабочага, але і для прадпрыемства. Рабочы працуе 4 дні, а пяты адпачывае, такім чынам, дні адпачынку будуць больш частымі. У поўнай меры выконваецца дэкрэт Саўнаркому СССР аб тым, што, у зьвязку з пераходам на бесьперапынны тыдзень, у рабочага не павінна зьменшыцца колькасьць дзён адпачынку. Сапраўды, пры сучаснай сыстэме рабочы мае 78-79 дзён адпачынку ў працягу году, пры 5-ціднёўцы колькасьць дзён адпачынку не павялічваецца і не зьмяншаецца (365:5=73 дні, плюс 5 дзён рэвалюцыйных сьвят, а разам 78 дзён).

Пры ўвядзеньні 5-ціднёўкі больш патрабуецца і рабочай сілы, што значна зьменшыць беспрацоўе, а таксама павялічыцца валавы выпуск прадукцыі нашай прамысловасьці.

БЛІЖЭЙШЫЯ ЗАДАЧЫ ПРАФСАЮЗАЎ.

Незалежна ад таго, пяройдзе тое або іншае прадпрыемства на бесьперапынны рабочы тыдзень, перад нашымі прафарганізацыямі стаіць асноўная задача прыняць самы актыўны ўдзел у распрацоўцы гэтага пытаньня і зьяўляецца застрэльшчыкамі ў прапрацоўцы апошняга на прадпрыемствах. Трэба ўсямерна растлумачваць гэту вельмі важную справу рабочым, бо ідэя пераводу прамысловасьці на бесьперапынны тыдзень можа быць ажыцьцёўлена не канцэлярскім ці габінэтным шляхам, а толькі пры самым актыўным і жывым удзеле ўсёй рабочай масы.

Да пераводу прадпрыемства на бесьперапынны рабочы тыдзень кожная прафсаюзная арганізацыя павінна мець яснае ўяўленьне аб прыстасаваньні масавага культурнага і бытавога абслугоўваньня рабочых, і ўвесь тэмп працы прафсаюзных арганізацый павінен быць прыстасаваны да новых умоў працы і жыцьця прадпрыемстваў.

Трэба больш узмоцненым тэмпам, чым дагэтуль, павесьці працу па пераводу гандлёвых прадпрыемстваў і культурных устаноў у першую-ж чаргу на бесьперапынны тыдзень павінны перайсьці нашы прафсаюзныя органы.

Саюз савгандальслужачых адней з бліжэйшых задач павінен паставіць пытаньне аб прапрацоўцы і кіраўніцтве працай па пераводу савецкага апарату на 5-ціднёўку, з павялічэньнем рабочага дню да 7 гадзін. Тут трэба будзе правесьці вялізарную рацыяналізатарскую працу, каб перавод у савецкім і прафсаюзным апараце ня выклікаў павялічэньня штатаў.

Калгасы да Дню ўраджаю і калектывізацыі

Азнаёміць працоўнае сялянства з дасягненьнямі калгаснага будаўніцтва.

У сувязі з надыходам Усесаюзнага „дню калектывізацыі“ Белкалгассаюзам распрацованы плян яго правядзеньня па калгасах Беларусі.

Ва ўсіх калгасах непасрэдна праводзіцца сьвята „Дню ўраджаю і калектывізацыі“ з прыцягненьнем шырокіх мас бедняцка-серадняцкага насельніцтва.

Калгасы, якія прымаюць удзел у с.-г. раёнчых выстаўках і конкурсах павінны вылучаць асобных прадстаўнікоў для ўдзелу правядзеньня выставак.

Сьвята ў калгасах пачынаецца пасяджэньнем с.-г. вытворчай нарады з шырокім удзелам, як саміх калгасьнікаў, так і бедняцка-серадняцкай часткі ваколічных вёсак і пасёлкаў. На вытворчых нарадах праводзяцца даклады аб 5-цігадовым пляне разьвіцьця народнае гаспадаркі, аб становішчы і задачах калгаснага руху, аб выкананьні заданьняў па аграмінімуму і г. д. Апрача таго, на нарадах будзе праводзіцца ацэнка працы паасобных членаў калгасаў і прэміраваньне найлепшых працаўнікоў.

На пасяджэньнях вытворчых нарад арганізоўваецца праверка фактычнага выкананьня калгасамі дагавораў па сацыялістычнаму спаборніцтву, а таксама—заключэньне новых дагавораў.

У дзень калектывізацыі будуць праведзены масавыя экскурсіі працоўнага сялянства ў калгасы дзеля азнаямленьня з канкрэтнымі дасягненьнямі калгаснага будаўніцтва.

Увечары ў калгасах наладжваюцца пастаноўкі спэктакляў, агра-судоў, інсцэніровак і г. д.

Згодна паказаньню Белкалгассаюзу сіламі калгасьнікаў павінны быць праведзены ня менш чым 2 вытворчых суботнікі для аказаньня дапамогі слабейшым калгасам і вясковай беднаце шляхам апрацоўкі палёў арганізацыі рамонту с.-г. інвэнтару, ачыстцы насеньня і інш.

Да сьвята прыстасоўваецца арганізацыя калгасна-агранамічных і сельска-гаспадарчых гурткоў, а таксама адчыненьне ў калгасах культурна-бытавых устаноў (школ, ясьляў, сталовак).

Па хатах-чытальнях, калгасах і школах выпушчаюцца спэцыяльныя нумары насьценгазэт.

Зямельныя органы—да дню ўраджаю і калектывізацыі.

За сацыялістычную рэканструкцыю сельскай гаспадаркі.

НКЗ Беларусі распрацаваў шэраг мерапрыёмстваў па ўдзелу зямельных органаў у правядзеньні „дню ўраджаю і калектывізацыі“.

Па ўсёй Беларусі будзе арганізаваны збор і апрацоўка матар‘ялаў аб становішчы сельскай гаспадаркі БССР і асобных яе галін. Разам з калгассаюзамі наладжваецца збор матар‘ялу і асобных экспанатаў на калгасах, савгасах, якія будуць скарыстаны для дэманстраваньня найлепшых прыкладаў сацыялістычных гаспадарак.

Па лініі НКЗ будуць праведзены спэцыяльныя даклады прадстаўнікоў зямельных органаў прысьвечаныя дню ўраджаю і калектывізацыі, дзе шырока павінны асьвятляцца дасягненьні ў справе сацыялістычнай рэканструкцыі сельскай гаспадаркі.

Раённыя дасьледчыя станцыі арганізоўваюць перасовачныя с.-г. выстаўкі, якія будуць паказваць дасягненьні дасьледчых станцый. Перасовачныя выстаўкі разьлічаны на 2-3 дні і будуць наладжваць выезды ў бліжэйшыя раёны. Праз перасовачныя выстаўкі будзе праведзена масавая агра-прапаганда.

Лёд закасьцянеласьці крануўся.

ПРАФАРГАНІЗАЦЫІ ПАЧЫНАЮЦЬ ПЕРАБУДОЎВАЦЬ СЫСТЭМУ ПРАЦЫ.

Абсьледваньне прадстаўніком УсеЦСПС працы прафсаюзаў Беларусі, якое выявіла шэраг хворых зьявішч, асабліва ў формах і мэтадах працы, зьявілася бясспрэчным штуршком да пераводу ўсёй працы прафсаюзаў на новыя рэйкі, новую сыстэму, якая ўносіць ажыўленьне ў працу адпаведна задачам дню.

Ужо вядзецца канкрэтная праца ў справе ажыцьцяўленьня пастаноў УсеЦСПС.

Папершае, ідзе шырокая папулярызацыя ў прафсаюзных масах памянёных пастаноў. Абгаварэньне іх праходзіць па нізавых арганізацыях, цэхах і зьменах, куды выяжджаюць прадстаўнікі ЦП саюзу.

Часопіс „Прафрух Беларусі“ пачала папулярызацыю пастаноў прэзыдыуму УсеЦСПС па асобных галінах працы.

Арганізацыйны аддзел ЦСПСБ прыступае да праверкі выкананьня ніжэйшымі прафорганамі пастаноў ЦСПСБ за апошняе паўгодзьдзе.

Арганізацыйны аддзел вызначае шэраг мерапрыёмстваў па ажыўленьні форм працы прафорганаў (каб зрабіць цікавымі агульныя сходы, ажывіць працу ў цэху, каб праяралася выкананьне пастаноў сходаў рабочых і г. д.).

Культаддзел ЦСПСБ пачынае агляд стану масавай працы ў 10 буйных прадпрыёмствах і 2 савгасах.

Распрацован плян ліквідацыі няпісьменнасьці сярод 14 тысяч членаў прафсаюзаў і малапісьменнасьці сярод 6 тыс. чл. прафсаюзаў.

Для ўзмацненьня інтэрнацыянальнай працы сярод членаў прафсаюзаў культаддзел увёў у праграмы курсаў і школ, якія будуць сёлета працаваць, разьдзел аб нацыянальнай палітыцы.

У хуткім часе намечана склікаць Усебеларускую нараду па пытаньнях ліквідацыі няпісьменнасьці і нізавой масавай працы.

Культаддзел зварачвае галоўную ўвагу на непасрэднае інструктаваньне нізавых прафячэек па асобных канкрэтных галінах працы.

ЦП саюзу с. г. і лясных рабочых вызначыў шэраг мерапрыёмстваў па ўзьняцьці масавай клясава-выхаваўчай працы.

ЦП саюзу намячае ў бліжэйшы час адчыніць сталую гадовую школу для падрыхтоўкі прафпрацаўнікоў.

ЦП саюзу гарбароў разгарнула працу па адчыненьню прафшкол для прафактыву, дзе будуць прапрацаваны ўсе галоўныя пастановы зьездаў і канфэрэнцый прафсаюзаў. Вырашаецца пытаньне аб адчыненьні Ўсебеларускай прафшколы для нізавога прафактыву.

ЦП саюзу намеціла вылучыць з ліку рабочых-актывістаў інструктароў для праверкі і інструктаваньня працы нізавых прафорганаў, арганізуючы дзеля гэтага пры ЦП дабраахвотную інструктарскую брыгаду.

Белбюро чыгуначнікаў прыступае да генэральнай праверкі ўсёй нацработы саюзаў у БССР. Абсьледваньне мае на мэце праверку ажыцьцяўленьня пастаноў партыйных і прафэсійных арганізацый па нац. пытаньні.

У сувязі з антысэміцкімі вылазкамі на шкляных заводах, ЦП саюзу хімікаў праводзіць вялікую працу па ўзмацненьню інтэрнацыянальнага выхаваньня членаў саюзу. Наладжваецца шэраг дакладаў, гутарак, лекцый, праведзена выбарачнае абсьледаваньне стану інтэрнацыянальнай працы на некаторых заводах, намечана абсьледваньне працы ў цэхах, дзеля чаго выяжджаюць члены прэзыдыуму на месца.

Для ажыўленьня працы ў вёсцы ЦП саюзу намеціла арганізаваць чырвоныя куткі і лікпункты ў тых вёсках, дзе жывуць рабочыя хімікі.

Наогул, прыкметна ажыўленьне працы прафсаюзаў, накіраванае на большую масавасьць і арганізаванасьць.

Пры агульнай падтрымцы членаў прафсаюзаў, у першую чаргу прафактыву, праца саюзаў хутчэй будзе праведзена на новую сыстэму.

Рудон.

РАБСЕЛЬКОРЫ НАМ ПІШУЦЬ.

„А КАБ ВАМ ГОРЛЫ ПАЗАТЫКАЛА!“.

Так крычыць на сходах землеўпарадкавацель т. Базыленка, які працуе зараз у Кармянскім раёне, Магілеўскае акругі, калі хто з сялян адважыцца загаварыць мацней у спрэчках, альбо ў часе яго дакладу. Ён таксама любіць і „катацца“ за рахунак сялян, бяручы для свайго асабістага карыстаньня коні з „нараду“. Езьдзіць за 30—20 кілёмэтраў і прывозіць адтуль сабе „прыслугу“. Усё ваколічнае сялянства ён трымае ў страху—пужае „Салаўкамі“. Ён, Базыленка, вялікі бюракрат, але яго з партыі ня вычысьцілі, ня вычысьцілі і бышага старшыню Кароцькаўскага сельсавету Зэлічонка, які растраціў каля 40 рублёў і запусьціў нядоімку на 1170 рублёў—таму што партыйцы, камсамольцы і беспартыйныя сяляне баяліся супроць яго выступіць, каб не папасьці ў „Салаўкі“.

З.

МАНУФАКТУРА—ДЛЯ „НЭПАЎЦАЎ“.

У Крушынаўскае аддзяленьне Азяранскага спажывецкага таварыства прывезьлі мануфактуру, значная частка (на 30 р.) якое папала нэпману Шчэрбічу з Рагачэўскага раёну.

М. ТУРАЎ ТОПІЦЦА Ў ГРАЗІ.

Мястэчка Тураў, Мазырскае акругі, а таксама і ўвесь раён дзякуючы нядбайнасьці мясцовае ўлады топіцца ў гразі. Нават і прыказка склалася—„Ну і прыстаў, як тая тураўская гразь“, але нашы бюракраты, што сочаць за шляхамі, і „ў вус сабе ня дуюць“—сьпяць.

Н.

КАНДЫДАТЫ ДА ЧЫСТКІ.

У Горках Аршанскае акругі, загадчык савгасу „Леніна“ Баброў—сын бышага памешчыка гаспадарыць так добра, што хутка ўсё „прагаспадарыць“. Ён мае цесную сувязь з „нэпманамі“, бярэ ад іх грошы і „выплачвае“ працэнты натураю—савхозаўскімі прадуктамі.

Бухгальтар Піпчэнка гэтага-ж савгасу сыстэматычна п‘янствуе, хуліган, распусьнік, быў пад судом—вось хто Піпчэнка. Такіх дабрадзеяў у савецкім апараце нам ня трэба.

Ленінец.

ХЛЕБ—НА ПАБУДОВУ ТАНКА.

Гэтымі днямі ў Рагачэве калгасы і сельска-гаспадарчыя арцелі здалі калектыўна 1000 пудоў жыта. За гэтым прыкладам пашлі і бядняцка-серадняцкія гаспадаркі. Грошы за здадзены хлеб пойдуць на пабудову танка імя газэты „Камуніст“.

Я. Крушына.

ЧАМУ НЯ ХОЧУЦЬ ЗЕМЛЯЎПАРАДКАВАЦЬ КАЛГАС?

Згодна распараджэньня Мазырскага Акрза павінны быць землеўпарадкаваны пасялкоўцы пасёлку „Сталёвы“ ў першую чаргу, а калгас „Адраджэньне“—у другую. Землеўпарадкаваньне праходзіць на пасёлкач, а пра калгас усе забыліся. Чаму гэта так—ня ведаем.

А. Яўхім.

ЗА БЕЗГАСПАДАРЧАСЬЦЬ І РАСТРАТУ—ПАВЫШЭНЬНЕ.

Былы загадчык Горскага вадзянога млыну тав. Пуцулан у часе працы ў гэтым млыне трымаў сувязь з кулакамі і прадаваў „нэпманам“ для спэкуляцыі жыта. Аб гэтым ужо пісала „Савецкая Беларусь“. Аднак, замест таго, каб звольніць з савецкай службы, тав. Пуцулана пераводзяць загадчыкам лесапільнага заводу ў Богушэўскім раёне, Аршанскае акругі. Ці ня будзе ён там прадаваць дошак, га, таварышы, як вы думаеце?

Шыла.

ЗАЯДЛЫ АНТЫСЭМІТ І П‘ЯНІЦА.

Загадчык Борцкага аддзяленьня Мсьціцкага спажывецкага таварыства Зямчонак улез у каапэрацыю дзеля таго, каб не плаціць падатку за сваю моцную серадняцкую гаспадарку. У каапэрацыі ён любіць выпіваць, а калі нап‘ецца, дык пачынае хуліганіць і лаяць яўрэяў [называючы іх „нехрысьцямі-жыдамі“. А калі супрацоўнікі каапэрацыі зрабілі яму заўвагу, дык ён пачаў лаяць іх гаворачы: „Ці ня была, часам, „жыдоўкаю ваша маці“. Вон, зараз-жа, з шэрагаў савецкіх працаўнікоў гэткае гнільлё.

Пайшчык.

БОБРСКІ КСУ БЯЗЬДЗЕЙНІЧАЕ.

Старшыня Бобрскага КСУ Крупскага раёну гр-н Бязмозгі ніякай працы сярод бедняты і ў камітэце не вядзе. Сяброўскія ўзносы ня ўносяцца. Пленумы і пасяджэньні прэзыдыуму не адбываюцца. Вясною пры раздачы беднаце насеньня старшыня беднаце даваў фунтамі, а сабе ўзяў 9 пудоў. Ды, наогул гр-н Бязмозгі лічыцца моцным серадняком, якому ў КСУ ня месца.

Антывіст.

«НУ, ТАВАРЫШ ЦЯРЭНЦЬЯЎ, БУДЗЬМА ЗДАРОВЫ»!... НА ЗДАРОЎЯЧКА...

У Менскім АКРЗА працуе па агнятрывалым будаўніцтве тэхнік Цярэнцьцяў. Ён зсябраваўся з кустаром, багатым рамізьнікам Васілеўскім Францам, куды ходзіць у „госьці“ вось ужо скора год. А ходзіць „таварыш“ Цярэнцьцяў таму, што ён устроіў на працу сына Васілеўскага Вячыслава, які ня мае належнае кваліфікацыі па агнятрываламу будаўніцтву, ды які меў патэнт на раміз.

— Ну, таварыш Цярэнцьцяў, будзьма здаровы!...

— На здароўечка, пане Васілеўскі,—адказвае „таварыш“—і перакідае проста памастацку чарку добрае запяканачкі...

І так, рэгулярна, кожны месяц чуецца: „Будзьма здаровы, таварыш...“ і „на здароўечка, пане“...

Эх, дрэнна чысьцілі таварышы з РСІ Менскае АКРЗА... Памылку трэба выправіць, яшчэ ня позна.

Аса.

«САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ» ДАПАМАГЛА.

У Калінкавіцкім раёне пасьля выезду рэдакцыі „Савецкая Беларусь“ распачаўся шырокі калгасны рух. Арганізавана 10 калектываў, у гэтым ліку камуна „Авангард“.

Вока.

ХРОНІКА.

Пленум Менгарсавету.

У чацвер, 26 верасьня склікаецца пленум Менскага гарадзкога савету.

Пленум заслухае даклад „Эльводу“ і абгаворыць пытаньне аб чыстцы савецкага апарату.

Перавод прадпрыемстваў на 7-мігадзінны рабочы дзень.

Урадавая камісія па падрыхтоўцы правядзеньня 7-гадз. рабоч. дню ў прамысловасьці пры СНК БССР на апошнім пасяджэньні пастанавіла перавесьці ў чацьвертым квартале бягучага гаспадарчага году на сямёхгадзінны рабочы дзень фабрыку „Дняпроўская мануфактура“ ў Дуброўне.

Побач з гэтым пастаноўлена перавесьці на 7-мі гадзінны рабочы дзень у першым квартале 1929-30 году панчошнатрыкатажную і махорачную фабрыкі ў Віцебску, шклозавод „Камінтэрн“ у Бабруйшчыне і Менскі дражжавы завод „Пралетары“.

Вынікі дню калектывізацыі на мазыршчыне.

Па Мазыршчыне дзень калектывізацыі прайшоў у напрамку разгортваньня масавай працы па сацыялістычнай перабудове вёскі, узмацненьня старых і арганізацыі новых калгасаў. У дзень калектывізацыі арганізавана 40 новых калгасаў, з іх афармлена на гэты дзень 23 калгасы колькасьцю у 416 гаспадарак, аб‘яднаны 4 калгаса ў 2 больш буйных. Падана ад 84 гаспадароў заява аб уступленьні ў старыя калгасы, арганізаваны 34 прасьцейшыя вытворчыя аб‘яднаньні, сабрана сродкаў у фонд калектывізацыі па няпоўным зьвесткам каля 400 пуд. збожжа. Слабая праца была праароблена з боку шэфарганізацый у сэнсе пасылкі брыгад у вёску, таксама слаба была разгорнута праца па праверцы дагавароў і разгортваньня сац. спаборніцтва.

Вярнуўся з водпуску Наркамгандлю т. Бэнэк.

Наркамгандлю БССР т. Бэнэк вярнуўся з чарговага водпуску і з учарашняга дня прыступіў да выкананьня сваіх абавязкаў.

Пабудуем самалёт.

У зьвязку з апошнімі падзеямі на ўсходняй мяжы сяляне, сябры т ваў узаемадапамогі сабраліся на сход, дзе аднагалосна пастанавілі сабраць сродкі па пабудову самалёту. На гэтым сходзе прысутнічалі сяляне Веляцічкага, Чырвона-Слабодзкага, Чарневіцкага, Халапеніцкага сельсаветаў, у ліку 419 чалавек. Усяго сабрана на пабудову самалёта 91 руб. і 10 кап.

Гэтыя сяляне выклікаюць зрабіць па іх прыкладу Бярэзінскі і Барысаўскі раёны.

Патрабуецца 200 бочак цэманту для сканчэньня будаўніцтва.

Для сканчэньня будаўніцтва у бягучым сэзоне па лініі прамысловасьці ВСНГБел. патрабуецца дадаткова 200 бочак цэманту.

ВСНГ ставіць пытаньне перад Нар. Кам. Гандлю аб завозе ў БССР паказанай колькасьці цэманту.

Ліквідацыя няпісьменнасьці сярод батракоў і с.-гаспадарчых рабочых.

У 1929-30 навучальным годзе па лініі саюзу сельска-гаспадарчых і лясных рабочых ліквідацыяй няпісьменнасьці будзе ахоплена 50000 чалавек, на што будзе затрачана 306000 руб. Апрача таго, праз школы малапісьменных будзе прапушчана 4300 чал.

Большую частку грошай адпускае Наркамасьветы, а рэшта—з сум саюзу і міжпрафсаюзнага фонду.

Абсьледваньне фізкультурнае працы на буйных прадпрыемствах.

Прэзыдыум ВСФК Беларусі пастанавіў у лістападзе м-ца бягучага году правесьці абсьледваньне фізкультурнай працы на фабрыках „Герой Працы“ (Добруш), гарбарні „Бальшавік“ (Менск) і гуце „Дамбаль“—(Барысаў).

У кастрычніку м-цу будзе праведзен агляд фізкультурнае працы ў Полацкай акругі.

Дзе кепска з падпіскай

Вельмі кепска праведзена кампанія на падпісцы на 3-ю пазыку індустрыялізацыі сярод рабочых 1 і 2-га цагляных заводаў Менску, дзе сума падпіскі не правышае 15-20 проц. агульнай заработнай платы. Кепска таксама стаіць справа з рэалізацыяй пазыкі сярод рабочых-будаўнікоў Белдзяржстрою і Гандльстрою, а сярод рабочых-сэзоньнікаў Вадаканалу амаль зусім не праведзена праца па падпісцы на пазыку.

Адчыняюцца фабзавучы швэйнікаў.

ВСНГБел. запрапанаваў швэйтрэсту адчыніць школы фабзавуча ў Віцебску не пазьней 15 кастрычніка, а ў Менску—не пазьней 1 лістапада бягучага году.

Падрыхтоўка да зімовага спартыўнага сэзону.

Прэзыдыум ЦСПСБ адпусьціў 10764 р. на абсталяваньне зімовага катка па спартпляцоўцы саду „Прафінтэрн“. Будзе пабудаваны спэцыяльны павільён-цяплушка, набываецца 150 пар лыж, 40 пар канькоў, з іх—10 пар беговых 25 пар жаночых і мужчынскіх камаш для канькоў і інш.

НОВЫЯ КНІГІ.

Паступілі ў рэдакцыю газэты „Савецкая Беларусь“ для рэцэнзіі наступныя кнігі і часопісі.

1. „Вялікі ўраджай праз мінэральныя ўгнаеньні“ С. Тупяневіч. Сялянская бібліатэка № 138. Стар. 35, цана 10 кап.
2. „Матыліца ў свойскае жывёлы“ С. Серпаў. Стар. 23, цана 8 кап.
3. „Што пастанавіў XII зьезд КП(б)Б аб пяцігадовым пляне народнае гаспадаркі і культуры БССР“ Стрэле. Стар. 80, цана 25 кап. Выданьне Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва.
4. Молодняк № 8. Літаратурна-мастацкі і грамадзка-палітычны журнал-месячнік. Стар. 119, цана 50 кап. Орган ЦК ЛКСМБ Украіны.

Лепшую „прэмію“ за аграпрапаганду—Барысаўскаму РВК.

Што супольнага паміж Барысаўскім РВК і аграпрапагандай, ці лепш кажучы, аграноміяй? Абсалютна нічога супольнага, бо дзе-ж гэта бачылі, каб РВК пачаў займацца ўсялякай дробязьзю! Калі вы спытаеце раённага агранома, як праходзіць сяўба ў раёне, ён панура адкажа:

— Пачакайце крыху, пашукаю ў паперах, бо сам я мала выяжджаю на раён...

Вы зьдзіўлена слухаеце:—Бачыце,—гаворыць далей пануры чалавек,—наш РВК даручае мне інш. заданьні...

— Прабачайце,—ня сьмела адважваецеся вы,—як-жа ў вас пытаньне з сяўбой? У вас напэўна, увесь апарат заняты зараз гэтай кампаніяй, агранамічны пэрсанал забясьпечаны перасовачнымі сродкамі.

Мы не атрымалі адказу ад панурага чалавека, але даведаліся вось што:

Нягледзячы на тое, што ёсьць спэцыяльная пастанова СНК (абежнік ад 22-8—29 г.) аб забясьпечаньні агрaпэрсаналу патрэбнымі перавозачнымі сродкамі, кватэрамі, аб выкарыстоўваньні аграномаў толькі па спэцыяльнасьці і г. д.—у Барысаўскім р. якраз робіцца ўсё наадварот.

Раённы аграном ня можа выяжджаць на раён, бо мае зусім інш. занятaкі: выконвае канцэлярскую працу, а ў вольны час пасе каня, бо РВК не адпускае сродкаў на ўтрыманьне каня.

— Будзе карысьць ад сяўбы, ці ня будзе,—разважае Барысаўскі РВК,—а вось, скараціўшы выдаткі на ўтрыманьне каня, напэўна, будзе карысьць для РВК. Але „ашчаднасьць“ Барысаўскага РВК ідзе значна далей: за ўвесь бюджэтны год вучастковыя аграномы не атрымалі ні капейкі на наём кватэры.

Вучастковыя аграномы ходзяць пехатой, бо РВК не адпускае сродкаў на паездкі.

На выплату пэнсіі 7 аграномам за верасень замест 580 руб. выдана... 13 руб. 33 кап.

Замест арганізатара: кіраўніка сельскай гаспадаркі аграномы сядзяць у канцэлярыях, выконваючы абавязкі канцэлярыста.

За ўвесь час пасеўнай кампаніі раённы аграном быў усяго 2 разы на раёне, бо загружан інш. працай.

Тым часам Барысаўскі раён ня можа пахваліцца вялікімі дасягненьнямі на фронце сяўбы: калектывізацыя праходзіць слаба. і асабліва дрэнна стаіць абслугоўваньне існуючых калгасаў, абмен насеньня зрываецца, зернаачышчэньне выканана толькі напалову.

Але РВК аб гэтым мала дбае.

СУД.

Расправа кулака з сынам.

(Хут. Мазуры, Самахвалаўск. р-ну.

Сямейныя абставіны, у якіх жыў Уладзімер Баўдзей, былі надта цяжкія: бацька Язэп Адамаў Баўдзей, 67 год, чалавек з старым дарэвалюцыйным закалам, меў кулацкую гаспадарку, шмат жывёлы, але дзеці хадзілі заўсёды босыя ці ў лапцях. З таго часу, як Уладзімер стаў хадзіць у хату-чытальню, чытаць газэту „бязбожнік“ і ажаніўся на беднай сялянцы, адносіны бацькі да яго вельмі пагоршыліся.

Жыў Язэп Баўдзей з сынам, як сабака з катом. Заўсёды паміж імі адбываліся спрэчкі, лаянка, асабліва пасьля таго, як Уладзімер стаў дамагацца падзелу хутару, наогул маёмасьці.

Мой хутар, мая зямля, крычаў Язэп,—нічога ня дам. Няхай бальшавікі табе дадуць зямлі!

Уладзімер знасіў усе зьдзекі і крыкі бацькі, працаваў на гаспадарцы, як чорны вол, аднак, канчаткова рашыў дабіцца падзелу хутару і іншай маёмасьці.

9 чэрвеня г. г. Язэп і Уладзімер былі па справах у м. Койданаве; Уладзімер вярнуўся дахаты раней бацькі, пагуляў на вечарынцы і пашоў спаць у гумно.

Увечары з Койданава вярнуўся Язэп Баўдзей пад добрай „мухай“. Павячэраўшы, ён вышаў на вуліцу. Кроў кіпела ў яго жылах. У галаве стаяла адна думка: забіць сына і не дапусьціць падзелу маёмасьці.

Ноччу, калі Уладзімер спаў, бацька—Язэп Баўдзей, узброіўшыся дубовым калом, накіраваўся ў гумно і некалькі раз выцяў сына калом па галаве, ад чаго ён адразу і памёр.

Зачыніўшы дзьверы гумна, Язэп Баўдзей захаваў у салому кол, прышоў да хаты і лёг спаць.

Народны суд Самахвалаўскага раёну прыгаварыў Язэпа Баўдзея на восем год зьняволеньня з суровым адмежаваньнем і пазбаўленьнем у правох на два гады па адбыцьці пакараньня.

Д. Н.

Апавяшчэньні.

Габінэт паліт-асьветпрацы.

21-IX у 1 г. дню адбудзецца сход загадчыкаў вячэрніх школ павышанага тыпу. Прысутнасьць абавязкова.

23-IX у 1 г. дню пасяджэньне камісіі па разгляду праграм вяч. школ 1-ае ступені. Выклікаюцца т. т. Айзенбэрг, Сеўрук А., Родаў, Харневіч.

Прысутнасьць абавязкова.

Адказны рэдактар П. ШАСТАКОЎ.

ТЭАТР—КІНО

БЕЛДЗЯРЖТЭАТР.
ПРАДАПОШНІ СПЭКТАКЛЬ.
ГАСТРОЛІ МУЗЫЧНАЙ КАМЭДЫІ
Субота, 21-га верасьня.
„Черный амулет“ у 3-х дзеях, СТРЭЛЬНІКАВА
Пачатак а 8 з пал. гадзіне.

1-Ы ДЗІЦЯЧЫ КІНО-ТЭАТР „ЮНЫ ПІАНЭР“.
Ад панядзелка 16-га верасьня
Гістарычны фільм з эпохі Пугачоўшчыны на Русі.
БУЛАТ-БАТЫР
У 7 ЧАСТКАХ.
Кіно адчынена штодня ад 2 гадз. дню. Пачатак 1-га сэансу а 3 гадз. 30 хв., 2-га а 5 гадз.
ПА НЯДЗЕЛЯХ кіно адчынена ад 12 гадз. дню
Цана білету 10 кап.

КІНО-ТЭАТР „КУЛЬТУРА“.
Новая праграма.
I.
Джэнтльмэн і певень
камэдыя ў 6 частках.
II.
Бунт зубоў
у 2-х частках.
Пачатак а 7 гадз.)—(Каса ад 5 гадз.

КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ».
Ад панядзелка 16-га верасьня.
— МАСТАЦКІ БЫТАВЫ ФІЛЬМ —
„ПЕРЕГОН СМЕРТИ“.
Драма ў 6 частках.

КІНО ПРАЛЕТАРЫ
АД ПАНЯДЗЕЛКА, 16-га ВЕРАСЬНЯ.
ВЯСЁЛАЯ КАМЭДЫЯ СЭЗОНУ
ШЧАСЬЛІВЫЯ КОЛЬЦЫ.
Звыш праграмы: КІНО-ХРОНІКА № 46.
Пачатак І с. а 7 г. 30 хв., ІІ з 9 г., ІІІ а 10 г. 30 хв.
Каса адчынена ад 6 гадз.

АБВЯШЧЭНЬНЕ.
Абвяшчаецца **КОНКУРС** тэрмінам па 30-IX—29 г.
НА ЗАМЯШЧЭНЬНЕ ВОЛЬНЫХ ПАСАД ПА АДДЗЕЛУ
ЛЯСНОЙ ГАСПАДАРКІ БНДІ—імя Леніна.
1. ВУЧОНЫ ЛЕСАВОД—Сакратар адд. аклад 200 руб. у месяц (патрабуецца вучоны лесавод з вялікім вытворчым стажам, ведаючы лясную справу. Пажадана знаньне замежнай мовы і наяўнасьць друкаваных прац).
2. ХІМІК-АНАЛІТЫК—для хіміка-біалёгічных і глебавых аналізаў. Пэнсыя 135 р. у мес. магчыма павялічэньне стаўкі. Неабходны лябараторны стаж на дасьледчай працы.
3. 4-ры ЛЕСАВОДА-НАГЛЯДАЛЬНІКІ пры раённых лясных дасьледчых станцыях (Горацкай, Веляцічскай, Жорнаўскай і Сьляпянскай)—пэнсія 100 р. у мес. і кватэра. Патрэбны вучоныя лесаводы, захаваўшыя дыплёмную працу.
4. ЛЯБАРАНТ пры станцыі спробы ляснога насеньня—пэнсія 85 рублёў (акрамя навыку ў працы па тэхніцы спробы насеньня пажадана ўменьне фатаграфаваць у лесе, вэгэтацыйным доміку і ў пакоях).
5. ЛЕСАВОД ДЭНДРАЛЁГ—пэнсія 160 руб. у мес. ці—135. Кватэра пры Дэндралёгічным парку будзе ў 1931 годзе. Неабходзен вучоны лесавод, скончыўшы асьпірантуру і маючы навык навукова-дасьледчы стаж у галіне ляснoй дэндралёгіі.
Заявы з дадаткамі ўсіх патрабуючых дакумантаў накіроўваць на імя Дырэкцыі Беларускага Навукова-Дасьледчага Інстытуту сельскай і ляснoй гаспадаркі Імя У. І. Леніна—Менск, Шырокая 28.
Пажадана далучэньне да заяў водзываў як устаноў, так і грамадзкіх арганізацый. За спраўкамі аб падрабязных зьвестках, аб умовах службы і характару работ, а таксама за вынікам конкурсу, зварочвацца ў конкурсную камісію пры НДІ.
ДЫРЭКЦЫЯ ІНСТЫТУТУ.

Даводзіцца да ведама, што
БЫХАЎСКАЯ АРЦЕЛЬ ГНУЦЬЦЯ ДЛЯ МЭБЛІ **„ГНУТАР“**
у моц пастановы Прамсаюзу ўліваецца ў Быхаўскую каапэрацыйна-прамысловую лесаапрацоўваючую арцель імя Калініна, з гэтай прычыны ўсякія прэтэнзіі да арцелі „ГНУТАР“ зацікаўленыя асобы павінны прад‘явіць камісіі па аб‘яднаньню не пазьней 1-га кастрычніка г. г. па адрасу: гор. Быхаў, Лесазавод, камісіі па ліквідацыі спраў былой арцелі „ГНУТАР“.
Прэтэнзіі, якія паступяць пасьля 1-га кастрычніка г. г. прымацца ня будуць.

ЗГУБЛЕНЫ.
— Мэтрычн. выпіс № 3473 Віленскага Я. Ш. нарадж. 1904 г.—выд. Рэчыцкім Загсам, кв. 631 п.
Камсамольскі білет № 150 Уткіна І. З.—выд. Рэчыцк. Райкомам кв. № 631 п.
— Мэтр. выпісь нарадж. 1904 г. Пеўцова Э. Х. выд. Рэч. Загс., кв 631. 19-IX.

АБВЯШЧЭНЬНЕ.
Нарсуд І вуч. г. Менску на падставе прысуду ад 13 мая г.г. па 237 арт. КК за абразу гр-кі Радашкевіч Таццяны абвяшчае грамадзкае ганьбаваньне гр. Гальперынай Сары Маркавай, школьнай працаўніцы, члену саюзу Працасьветы.

АБВЯШЧЭНЬНЕ.
Нарсуд І вуч. г. Менску на падставе прысуду ад 23 красавіка г.г. па 1 ч. 213 арт. КК за нядбайныя адносіны да службовых абавязкаў, дапусьціўшы пабег арыштаванага, абвяшчае грамадзкае ганьбаваньне гр. Пружану Ігнату Карнееву, міліцыянэру арыштнага памяшканьня Менакрадміліцыі.

АБВЯШЧЭНЬНЕ.
Нарсуд І вуч. г. Менску на падставе прысуду ад 3 чэрвеня г.г. па 1 ч. 213 арт. КК за нядбайныя адносіны да службовых абавязкаў абвяшчае грамадзкае ганьбаваньне гр. Харліпу Абраму Самойлаву, агенту ўпаковачнага адд. Савгандфлёту.

Полацкі акруговы ЗАГС абвяшчае, што на 28-е верасьня г. г. назначана справа аб скасаваньні шлюбу Грынбэрг Эткі Беркаўны урадж. Хідэкель з гр-нам Грынбэргам Аўсеем Неўхавічам.

Мэтрычн. выпісь № 43, Агроскіна В. Г. нарадж. 1913 г.—выд. Рэчыцкім Загсам, кв. № 631 п.
— Сяброўскі білет № 283086 хімікаў Гульчэнка І. Р.—выд. фабк. ф-кі „Днепр“ кв. № 631 п.
— Пашпарт нарадж 1888 г. Шапуліна П. Н.—выд. Рэчыцкім РВК, кв. № 631 п.
— Бальнічны ліст Фрэнкель Х. Б.—выд. Рэчыцкай амбулятор., кв. № 631 п.
— Паявая кніжка № 1666 Краўчука М. Е., выд. Цімкавіцк. спаж. т-вам, кв. 625п.
— Сяброўскі білет Кушнерука К., выд. Мазырск. саюзам харчавікоў, кв. 624п.

Галоўлітбел 595.

Друкарня БДВ.